

Ing.František Herud, 029 47 Oravská Polhora 748

Areál Biela Farma – stavebné úpravy

ZÁMER

**vypracovaný podľa Zákona NR SR č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Február 2016

Obsah

1	Základné údaje o navrhovateľovi.....	6
1.1	Názov	6
1.2	Identifikačné číslo.....	6
1.3	Sídlo.....	6
1.4	Oprávnený zástupca navrhovateľa.....	6
1.5	Kontaktná osoba	6
2	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	7
2.1	Názov	7
2.2	Účel.....	7
2.3	Užívateľ	7
2.4	Charakter navrhovanej činnosti	7
2.5	Umiestnenie navrhovanej činnosti.....	7
2.6	Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti.....	8
2.7	Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej navrhovanej činnosti	8
2.8	Stručný opis technického a technologického riešenia	8
2.8.1	Nulový variant	8
2.8.2	Variant realizácie zámeru.....	9
2.9	Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)	10
2.10	Celkové náklady	11
2.11	Dotknutá obec.....	11
2.12	Dotknutý samosprávny kraj.....	11
2.13	Dotknuté orgány	11
2.14	Povoľujúci orgán	11
2.15	Rezortný orgán	11
2.16	Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	11
2.17	Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.....	12
3	Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	13
3.1	Charakteristika prírodného prostredia	13
3.1.1	Vymedzenie územia.....	13
3.1.2	Geomorfologické pomery	13
3.1.3	Geologické pomery	14
3.1.4	Klimatické pomery.....	15
3.1.5	Hydrologické pomery	16
3.1.6	Pôdne pomery	16
3.1.7	Biota	17
3.1.8	Chránené územia.....	21

3.2	Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.....	23
3.2.1	Štruktúra krajiny a využitie územia	23
3.2.2	Stabilita krajiny	24
3.2.3	Územný systém ekologickej stability	24
3.2.4	Ochrana prírody a krajiny	25
3.2.5	Scenéria krajiny	25
3.3	Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrohistorické hodnoty územia	26
3.3.1	Obyvateľstvo.....	26
3.3.2	Sídla	27
3.3.3	Priemysel a služby	28
3.3.4	Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	28
3.3.5	Vodné hospodárstvo.....	29
3.3.6	Odpadové hospodárstvo	30
3.3.7	Doprava.....	30
3.3.8	Inžinierske siete	31
3.3.9	Rekreácia a cestovný ruch.....	32
3.3.10	Poľovníctvo a rybárstvo	33
3.3.11	Kultúrohistorické hodnoty a archeologické lokality územia.....	34
3.4	Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia	35
3.4.1	Kvalita pôdy a horninového podlažia	35
3.4.2	Kvalita ovzdušia.....	35
3.4.3	Kvalita vody	36
3.4.4	Kvalita lesov	36
3.4.5	Skládky a smetiská.....	37
3.4.6	Zdravotný stav obyvateľstva.....	37
3.4.7	Celková kvalita životného prostredia človeka	37
4	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmierenie.....	38
4.1	Požiadavky na vstupy	38
4.1.1	Záber pôdy	38
4.1.2	Nároky na zastavané územie.....	38
4.1.3	Spotreba vody	38
4.1.4	Ostatné surovinové a energetické zdroje	39
4.1.5	Dopravná a iná infraštruktúra	39
4.1.6	Nároky na pracovné sily	39
4.1.7	Iné nároky	39
4.2	Údaje o výstupoch	39
4.2.1	Zdroje znečistenia ovzdušia	39
4.2.2	Odpadové vody	40
4.2.3	Iné odpady.....	40

4.2.4	Zdroje hluku	40
4.2.5	Zdroje vibrácií	41
4.2.6	Zdroje žiarenia	41
4.2.7	Zdroje tepla	41
4.2.8	Zdroje zápachu	41
4.2.9	Vyvolané investície	41
4.2.10	Iné očakávané vplyvy	41
4.3	Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	41
4.3.1	Vplyvy na obyvateľstvo	41
4.3.2	Vplyvy na prírodné prostredie	41
4.3.3	Vplyvy na urbánny komplex a využitie zeme	44
4.3.4	Vplyvy na kultúru a pamiatky	44
4.4	Hodnotenie zdravotných rizík	44
4.5	Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	45
4.6	Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu ich pôsobenia	45
4.7	Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	46
4.8	Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia	46
4.9	Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	46
4.10	Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	47
4.11	Pôsobenie očakávaného vývoja ak by sa činnosť nerealizovala	48
4.12	Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	48
4.13	Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	49
5	Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu	50
5.1	Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	50
5.2	Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	50
6	Mapová a iná obrazová dokumentácia	51
7	Doplňujúce informácie k zámeru	53
7.1	Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov	53
7.2	Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	54
7.3	Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	54

8	Miesto a dátum vypracovania zámeru	54
9	Potvrdenie správnosti údajov	54
9.1	Spracovatelia zámeru.....	54
9.2	Potvrdenie správnosti údajov.....	54

1 Základné údaje o navrhovateľovi

1.1 Názov

Ing. František Herud

1.2 Identifikačné číslo

37388282

1.3 Sídlo

Oravská Polhora 748, 029 47

1.4 Oprávnený zástupca navrhovateľa

Meno a priezvisko: Ing. František Herud

Adresa: Oravská Polhora 1036, 029 47

Telefón: 0905 906 445

E-mail: herud@herplast.eu

1.5 Kontaktná osoba

Spracovateľ projektovej dokumentácie: SO-02 Garáže : AKM – architektonická kancelária – Ing.arch. Igor Maťaťa, Ružomberok, tel.: +421 905601980, arch.matata@gmail.com

SO-01 Penzión Husky: Ing.arch Milan Labudiak, Oravská Polhora 190, 02947, 0905927245, labudiak@orava.sk

Spracovateľ zámeru: Ing. Ján Murín, Oravská Polhora 226, 02947, 0902590854

2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

2.1 Názov

Areál Biela Farma – stavebné úpravy, SO 01 Penzión Husky, SO 02 Garáže

2.2 Účel

Účelom navrhovaného zámeru je dobudovanie penziónu Husky s kapacitou 26 lôžok a 15 miest v rámci školiacej miestnosti, a parkovacích odstavných plôch v existujúcom areáli Biela Farma spolu s prislúchajúcim skladovým a technickým zázemím, tak aby sa vytvoril prevádzkovo-úžitkový celok, funkčne aj architektonicky vhodne zapadajúci do daného prostredia. Potreba vytvorenia ďalších ubytovacích kapacít s cieľom skvalitnenia priestorov a služieb, a tiež vhodných odstavných plôch je žiadaná vzhľadom na rozvíjajúce sa rekreačné zázemie danej lokality, ktorá má potenciál na rapídne zvýšenie návštevnosti turistov aj zo zahraničia. Architektonický návrh umiestnenia a realizácie objektov SO-01 Penzión Husky a SO 02 Garáže vychádza z požiadaviek investora a snaží sa predmetný zámer vhodne začleniť do danej lokality. Objekt SO-02 je navrhnutý ako viacúrovňový objekt zapustený do terénu, čím sa má eliminovať parkovanie automobilov na vonkajších plochách areálu, čím pozitívne vplýva na celkový rekreačno-estetický dojem danej lokality.

2.3 Užívateľ

František Herud

2.4 Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a jeho prílohy č.8 zaradená do kapitoly 9 „Infraštruktúra“, položka č.16 a) „Projekty rozvoja obcí vrátane pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy“ a položka č.16 b) „statickej dopravy“.

Zastavaná plocha navrhovanej činnosti je $2009,0 \text{ m}^2 + 184,81 \text{ m}^2$

Kapacity objektu SO-01 Penzión Husky 26 lôžok, objektu SO-02 Garáže 71 stojísk s potrebným prevádzkovým zázemím (I.PP, II.PP)

2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Žilinský kraj, okres Námestovo, obec Sihelné, katastrálne územie Sihelné, katastrálne územie Oravská Polhora

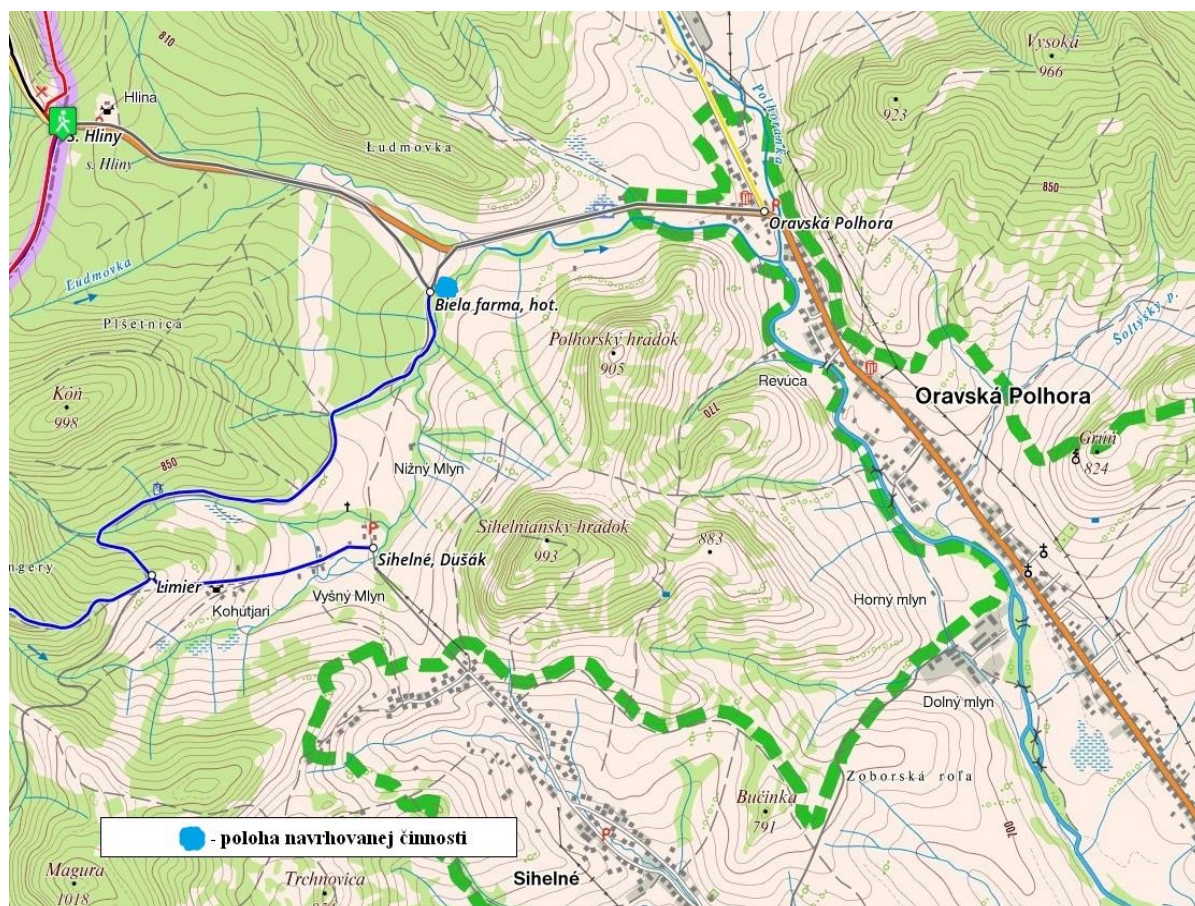
Lokalita pre objekt SO-02 Garáže sa nachádza mimo zastavaného územia obce na nasledujúcich parcelách:

- KN-C 1390/3 – zastavané plochy a nádvoria, výmera 6461 m^2
- KN-C 1390/24 – zastavané plochy a nádvoria, výmera 372 m^2
- KN-C 1390/32 – zastavané plochy a nádvoria, výmera 1860 m^2
- KN-C 1390/33 – zastavané plochy a nádvoria, výmera 27 m^2
- KN-C 1390/34 – zastavané plochy a nádvoria, výmera 54 m^2

- KN-C 1390/35 – zastavané plochy a nádvoría, výmera 56 m²
- KN-C 1390/36 – zastavané plochy a nádvoría, výmera 13 m²
- KN-C 1390/37 – zastavané plochy a nádvoría, výmera 846 m²
- KN-C 1386/2 – zastavané plochy a nádvoría, výmera 792 m²

Lokalita pre objekt SO-01 Penzion Husky sa nachádza na parcelách č.20939/16, 20939/17, 20939/19 v k.ú. Oravská Polhora.

2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

2.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej navrhovanej činnosti

Predpokladaný začiatok výstavby: apríl 2016

Predpokladané ukončenie výstavby: október 2016 až september 2017

Predpokladaný začiatok prevádzky: november 2016 až september 2017

Predpokladané ukončenie prevádzky: doba neurčitá

2.8 Stručný opis technického a technologického riešenia

2.8.1 Nulový variant

Nulový variant predpokladá stav, kedy by sa predmetný zámer nerealizoval. V tom prípade by sa nerealizovali žiadne stavebné práce a terénne úpravy súvisiace s dobudovaním

rekreačné areálu Bielej Farmy. Územie by zostalo nedotknuté v tom zmysle, že by nedošlo k záberu ďalšej pôdy, ktorá je aj tak v súčasnosti využívaná buď ako parkovacie miesta, lokálna komunikácia, resp. nemá nejaké konkrétny spôsob využitia. Taktiež by nedošlo k vzniku nových stavieb, ktoré svojím spôsobom môžu narušať súčasný obraz danej lokality. Z hľadiska socio-ekonomického by nedošlo k potenciálnemu vzniku nových pracovných miest a taktiež by sa nezvýšil rekreačný potenciál lokality, čo v konečnom dopade znamená aj menší prílev turistov do oblasti a z toho plynúce nezvyšovanie hospodárskeho prínosu z cestovného ruchu pre obyvateľov príslušných obcí.

2.8.2 Variant realizácie zámeru

Navrhovaný zámer Areál Biela Farma – stavebné úpravy sa skladá z dvoch objektov: SO-01 Penzión Husky a SO-02 Garáže. Zámer je lokalizovaný na severovýchodný okraj katastrálneho územia Sihelné, čiastočne spadá do katastrálneho územia obce Oravská Polhora (objekt SO-01 Penzión Husky) mimo zastavaného územia dotknutých obcí v existujúcom rekreačnom areály Biela Farma na zastavanej ploche.

SO-01-Penzión Husky

Penzión je šesť podlažný objekt (jedno podzemné + päť nadzemných) so sedlovými strechami v kombinácii s plochou strechou nad V.NP. V objekte je na prízemí situovaná recepcia a kuchyňa so zázemím. Na II.nadzemnom poschodí je školiaca miestnosť, jeden apartmán a štyri izby s vlastnou kúpeľňou. Na ostatných nadzemných poschodiach je ubytovanie v šiestich samostatných dvojposteľových izbách a jednom apartmáne s vlastnými sociálnymi zariadeniami. Na V.NP bude umiestnený Wellness prepojený s terasou a výhliadkou, ktorá bude doplnená solitérnou zeleňou. V I.PP je situovaný sklad, kotolňa, sauna a šatne s hygienou.

Veľkostné parametre objektu:

- Zastavaná plocha na úrovni prízemia: 184,81 m²
- Úžitková plocha: 591,99 m²
- Výška objektu na kóte: +16,150 m
- Vonkajšie rozmery: 14,5m x 14,45m

Kvantifikácia:

- Odbytové priestory: školiaca miestnosť – 15 miest
- Ubytovacie kapacity: 26 lôžok
- Parkovanie: parkovanie bude vyriešené v areály Biela farma, resp. v objekte SO-02

Základová konštrukcia je navrhovaná ako základové pásy a doska z prostého betónu. Nosné murivo je navrhnuté z presných porobetónových tvárnic, stropné nosné konštrukcie ako jednoduchá železobetónová doska, podkrovné konštrukcie tvorí drevený krov. Strešná krytina je navrhnutá ako povrchovo upravený falcovaný plech.

Prívod elektrickej energie je navrhovaný z existujúcej trafostanice v tesnej blízkosti areálu. Prívod pitnej vody je navrhovaný z existujúceho zdroja v rámci jestvujúcich objektov v areály.

SO-02 Garáže

Jedná sa o objekt, ktorého architektonické a hmotové pôsobenie v danom priestore bude vzhľadom na jeho veľkosť a účel minimalizované. Kompozícia je tvorená dvojpodlažnou hmotou s plochou strechou, osadenou tak, aby v čo najväčšej miere využívala existujúcu konfiguráciu terénu, tak aby bolo možné obsypanie stavby do takej miery aby bola čo najviac súčasťou existujúceho prostredia. Základným materiálom navrhovanej stavby je pohľadový betón v kombinácii s násypmi a nízkou vegetáciou.

Zastavaná plocha

- Zastavaná plocha: 2009,0 m²
- Podlažná plocha: I.PP-2009m², II.PP-2009m²

Dispozičné riešenie

Stavba je riešená tak, aby umožňovala mimoúrovňové komunikačné prepojenie. Je tvorená dvoma podzemnými poschodiami, ktoré sú prepojené spojovacou kruhovou rampou.

- II.PP – na tomto podlaží sú umiestnené plochy parkovacieho státia v počte 40 miest, s potrebným komunikačným, technologickým a skladovým zázemím tak, aby podlažie tvorilo jeden prevádzkový celok s bezbariérovým prepojením s I.PP
- I.PP - na tomto podlaží sú umiestnené plochy parkovacieho státia v počte 31 miest, s potrebným komunikačným, technologickým a skladovým zázemím tak, aby podlažie tvorilo jeden prevádzkový celok s bezbariérovým prepojením s II.PP

Riešenie je zrejmé z priloženej projektovej dokumentácie.

Zemné práce predmetnej stavby zahŕňajú výkop, resp. odkop svahu pre základovú škáru, výkopy pre základové pätky, vrtý pre pilóty, násypy a obsypy s použitím obkopytej zeminy.

Jednotlivé časti stavby sú navrhnuté ako monolitické steny, resp. monolitické železobetónové dosky.

Objekt je prestrešený plochou strechou, s povrchovou štrkovou vrstvou hrúbky 50mm.

Vonkajšia dažďová kanalizácia bude zaústená do existujúceho jazierka na pozemku stavebníka. Celková dĺžka kanalizácie je 103,6 m.

Prívod elektrickej energie je navrhovaný z existujúcej trafostanice v tesnej blízkosti areálu. Prívod pitnej vody je navrhovaný z existujúceho zdroja v rámci jestvujúcich objektov v areály.

Bližšia technická špecifikácia je zrejmá z priloženej projektovej dokumentácie.

2.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Jednou z hlavných ciest rozvoja regiónu Oravy je aj rozvoj cestovného ruchu. Areál Biela Farma v katastrálnom území obce Sihelné, spolu prírodnými podmienkami a tesnou blízkosťou Pilska a Babej hory ako dominant tohto regiónu, vytvárajú predpoklady na aktívny rozvoj cestovného ruchu. Lokalita je dopravne dobre prístupná a má výhodnú polohu neďaleko hraničného prechodu do Poľskej republiky. Realizácia zámeru rozšíri rekreačnú infraštruktúru už existujúcej rekreačnej lokality (zvýšenie ubytovacej kapacity, zvýšenie parkovacej kapacity a jej sústredenie do viacúrovňovej podzemnej garáže). Realizácia zámeru je logickým

pokračovaním rozvoja existujúcej rekreačnej lokality, čím môže táto lokalita postupne spĺňať požiadavky náročnej klientely. Realizácia zámeru je v súlade s koncepciou rozvoja regiónu Orava a príslušných obcí. Zvýšenie ubytovacích kapacít a zvýšenie rekreačného potenciálu a s tým aj rozvoj nadväzujúcich služieb, v spojení s ďalšími aktivitami rozvoja cestovného ruchu na Orave umožní pozitívne ovplyvňovanie zamestnanosti obce Sihelné a okolitých sídiel.

Realizácia zámeru v už existujúcom rekreačnom areály Biela farma na zastavenej ploche eliminuje ďalšie nové vplyvy na predmet ochrany prírody a krajiny z hľadiska záberu ďalšieho územia. Okrem toho realizácia tohto zámeru si nevyžaduje vybudovať nové resp. rozširovať existujúce kapacity prívodu elektriny, telefónu, pitnej vody ani čistiarne odpadových vôd. Preto v prípade rešpektovania všetkých dotknutých právnych predpisov a citlivého osadenia do krajiny môže byť realizácia uvažovaného zámeru príkladom dobrého využitia územia.

2.10 Celkové náklady

Celkové náklady na realizáciu zámeru sú cca 1,99 mil. € + 114 tis. €

2.11 Dotknutá obec

Sihelné, Oravská Polhora

2.12 Dotknutý samosprávny kraj

Žilinský samosprávny kraj

2.13 Dotknuté orgány

Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava

Obvodný úrad životného prostredia Dolný Kubín, pracovisko Námestovo

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Dolný Kubín

Obvodný lesný úrad Dolný Kubín

Obvodný pozemkový úrad Dolný Kubín

Úrad Žilinského samosprávneho kraja Žilina

Iné odborné organizácie:

Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava Námestovo

2.14 Povoľujúci orgán

Obec Sihelné

Obec Oravská Polhora

2.15 Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Územné rozhodnutie a stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov

2.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaný zámer nebude mať negatívny vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice. Naopak, realizácia zámeru prinesie zvýšenie rekreačného potenciálu regiónu Orava a skvalitnenie služieb v predmetnom areály.

3 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

3.1 Charakteristika prírodného prostredia

3.1.1 Vymedzenie územia

Dotknuté územie sa nachádza na severnom okraji katastrálneho územia obce Sihelné v Oravských Beskydách na hranici s k. ú. Oravská Polhora. Leží v areáli rekreačného zariadenia Biela farma. Zo severu je ohraničené vodným tokom Plšetnica, za ktorým je lesná cesta a lesné porasty. Z východu je ohraničené prístupovou komunikáciou, parkoviskom a rekreačným objektom s ďalej nadväzujúcimi brehovými porastmi potoka Plšetnica. Z juhu a západu sa nachádza stromami a krami zarastený svah s nadväzujúcimi trávnymi porastmi. Samotná lokalita plánovanej realizácie zámeru má rovinatý charakter. Vzhľadom na charakter tohto zámeru sú prírodné pomery špecifikované pre pomery v katastrálnych územiach Námestovské Pilsko, Sihelné a Oravská Polhora s osobitným zreteľom na bezprostredné okolie areálu rekreačného zariadenia Biela farma, kde je situovaná navrhovaná stavba objektov zámeru Areál Biela Farma.

3.1.2 Geomorfologické pomery

Záujmová oblasť v zmysle regionálneho geomorfologického členenia leží v Alpsko-Himalájskej sústave, podsústave Karpaty, provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Stredné Beskydy. Katastrálnym územím Námestovské Pilsko, Sihelné a Oravská Polhora prechádzajú dva geomorfologické celky. Južnú, menej členitú časť územia, zaberá celok Podbeskydská brázda. Severná a stredná časť územia sa nachádza v celku Oravské Beskydy. Tento je v záujmovom území tvorený podcelkami (z východu na západ): Babia hora, Polhoranská vrchovina a Pilsko. Konkrétna lokalita plánovanej realizácie zámeru leží v celku Oravské Beskydy, podcelku Polhoranská vrchovina v mierne modelovanom údolí potoka Plšetnica orientovanom v smere severovýchod-juhozápad. Oravské Beskydy majú zložitú tektonickú stavbu. Tvorí ich sústava antiklinálnych pásiem a vrás vo veľkom polomere zakrivenia (napr. masív Pilska a Babej hory). Majú prevažne hornatinový reliéf, ktorý v masíve Pilska a Babej hory prechádza do vysočinového podhôrneho reliéfu, vo vrcholových častiach Pilska do veľhorského hôľneho reliéfu a na vrchole Babej hory až do veľhorského glaciálno - hôľneho reliéfu. V údolí Plšetnice a Polhoranky sa nachádza mierne modelovaný reliéf erózných brázd. Podstatná časť tohto orografického celku má prechodnú mierne vyzdvihnutú zlomovo - vrásovú morfoštruktúru flyšových vrchovín. Najvyššie časti Babej hory a Pilska predstavujú pozitívne vysoko vyzdvihnutú blokovú zlomovo - vrásovú štruktúru. Z morfológico-morfometrického hľadiska sa tu vyskytuje reliéf od stredne členitých vrchovín (alúvium Polhoranky a Plšetnice včítane areálu rekreačného zariadenia Biela farma), cez silne až veľmi silne členité vrchoviny a nižšie hornatiny. Vrcholové časti Pilska sú zaradené medzi stredne členité vyššie hornatiny a najvyššie časti Babej hory k silne členitým veľhornatinám, Väčšina územia má sklon terénu 6,1 – 21o. Ako je pre flyšové pohoria typické, je v oblasti častý výskyt zosuvov. K hlavným činiteľom podieľajúcim sa na modelácii územia patrí vodná erózia, snehová erózia a azda ešte významnejšia veterná erózia. Výsledkom periglaciálneho

prostredia sú kamenné moria, ktoré nachádzame na stráňach vrcholu Pilska a Babej hory. Oravské Beskydy sú najvyšším flyšovým pohorím Západných Karpat vďaka Babej hore (1725 m n. m.) a Pilsku (1557 m n. m.).

Okolie samotnej výstavby navrhovaného zámeru je zo severu chránené hrebeňom Oravských Beskýd, z juhu masívom Sihelnianskeho a Polhorského hrádka. Otvorené je na severovýchod a čiastočne aj juhozápad, kde sa však ďalej (západným smerom) nachádza masív Pilska. Rozpätie nadmorských výšok sledovanej oblasti je od 655 m n. m. (Polhoranka pri Oravskej Polhore) až po 1725 m n. m. (Babia hora). Rekreačný areál Biela farma leží v plytkom rovinatom údolí potoka Plšetnica v nadmorskej výške približne 740 m.

3.1.3 Geologické pomery

Z geologického hľadiska patrí celá záujmová oblasť do flyšového pásma Vonkajších Karpát, magurskej skupiny bystrickej dielčej jednotky. Budovaná je z paleogénnych súvrství, kde sa mnohonásobne monotónne striedajú ílovce a pieskovce. Bystrická jednotka je zastúpená: solánskymi, belovežskými a zlínskymi vrstvami. Celá sekvencia magurského flyšového pásma bola formovaná počas sávskej a štajerskej horotvornej fázy v oligocéne a miocéne. Solánske vrstvy majú prevažne pieskovcový vývoj babiohorského typu s mocnosťou vrstiev 1400 m. Pieskovce sú jemne až stredne zrnité, zriedkavejšie v šmuhách hrubozrnné, vápnité a v niektorých polohách intenzívne sľudnaté a arkózovité. Pri zvetrávaní sú pevné, miestami drobné, čo sa markantne prejavuje na vrchole Babej hory. V ich nadloží sa nachádzajú belovežské vrstvy, charakteristické drobnými flyšovými ílovcami spodného a stredného eocénu s mocnosťou vrstiev asi 700 m. Vrchnú časť bystrickej jednotky tvoria zlínske vrstvy, z veľkej časti tvorené ílovcami, v ktorých sú ojedinelo vyvinuté aj polohy s prevahou pieskovcov. Ílovce zlínskych vrstiev bystrického vývoja sú v oblasti chudobné na organické zvyšky. Na odkryvoch sú tvrdé, vápnité i nevápnité, s lastúrovo – doskovitou odlučnosťou. Mocnosťou 1200 m patria do stredného a vrchného eocénu.

Vnútoraná stavba bystrickej jednotky má charakter antiklinálnych pásiem. Význačnou črtou sú i vrásky pomerne veľkej šírky a značného polomeru s pomerne častou tektonickou diskordanciou. V južnej časti záujmového územia sú pomerne početné zlomy prevažne príkreho úklonu. Vrcholové časti Babej hory, Pilska a oblasť Jalovca sú budované drobovými a arkózovými pieskovcami (babohorské pieskovce) a ílovcami. Južné svahy Babej hory a prilahlá časť Podbeskydskej brázdy, oblasť Borsučieho, Ostrého vrchu a Poľany je z ílovcov a pieskovcov s glaukonitom (bystrické vrstvy). Oblasť Suchý potok, Jedľa a Bukový grúň tvoria zelenosivé, lokálne červené ílovce a pieskovce s glaukonitom. Menšia plocha na východných svahoch Pilska v oblasti Ingery je budovaná solánskymi súvrstvami drobových a arkózových muskovitických pieskovcov. Lokality Vysoká a Beskyd - Martoša sú budované z vápnitých ílovcov, siltovcov a pieskovcov s výskytom sklzových telies. Väčšia časť Podbeskydskej brázdy s výbežkom do doliny Hlina a samotnej lokality rekreačného areálu Biela farma je budovaná belovežskými súvrstvami z pieskovcov a ílovcov.

Kvartérny pokryv územia tvorí nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín. Z tektonického hľadiska celé záujmové územie leží vo flyšovom pásme magurského flyšu. Dotknutým územím sa v smere severozápad - juhovýchod ťahne niekoľko hlavných zlomov, ktoré sú na južnom okraji Babej hory vystriedané zlomami v smere východ - západ. Z neotektonického hľadiska leží celé územie v

pozitívnej jednotke (pohorí) so stredným zdvihom. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí alúvium Polhoranky do rajónu kvartérnych sedimentov. Plochy na východnom úpätí Pilska (lokalita Plšetnica – Ingery) sú zaradené do rajónu predkvartérnych hornín - rajón pieskovcovo – zlepenčových hornín. Zbytok územia je zaradený do rajónu predkvartérnych hornín - rajón flyšoidných hornín. Podľa rozdelenia Slovenska na inžiniersko-geologické regióny je celé územie zaradené do regiónu Karpatského flyšu, subregiónu Vonkajších Karpát.

3.1.4 Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska väčšia časť územia leží v chladnej oblasti, okrsku C1 – mierne chladnom, ktorý je veľmi vlhký a priemerné júlové teploty vzduchu sú 12 o - 16o C. Priemerná teplota klesá so stúpajúcou nadmorskou výškou. Oblasť Pil'ska a Babej hory na sever až po Jalovec leží v chladnej oblasti, okrsku C2 - chladnom horskom, ktorý je veľmi vlhký a priemerné júlové teploty vzduchu sú 10 o - 12o C. Priemerné ročné hodnoty klimatického ukazovateľa zavlaženia zaraďujú celé územie do oblasti s nadbytkom atmosférických zrážok. V najnižšej časti (Podbeskydská brázda) je to do 600 - 800 mm, v Oravských Beskydách do 800 - 1000, v hrebeňových častiach pri hranici s Poľskom do 1200 mm.

Priemerné ročné hodnoty radiačného indexu sucha rastú s klesajúcou nadmorskou výškou a sú pod 0,5 B0/(L.R). Globálne žiarenie a relatívne trvanie slnečného svitu je v najnižších častiach územia (Podbeskydská brázda) 1000 - 1050 kWh/m². V Oravských Beskydách sa zvyšuje na 1100-1150 kWh/m². To charakterizuje územie ako oblasť s časťami hmľami a najmä v zimnom období s inverzným počasím. Priemerná júlová teplota vzduchu je v najnižších častiach územia 14 až 15 °C a v Oravských Beskydách 12 až 14 °C. Len najvyšších častiach Babej hory a Pilska priemerná júlová teplota vzduchu klesá pod 12 °C. Priemerná januárová teplota vzduchu je v Podbeskydskej brázde -5 až -6 °C a v Oravských Beskydách pod -6 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu je v nižších polohách (Podbeskydská brázda) 2-4 °C, v najvyšších častiach Oravských Beskyd (Babia hora a Pil'sko) len do 2 °C. Priemerný počet letných dní (s teplotou nad 20 °C) je v nižších polohách okolo 26, mrazových dní je 145 (meteorologická stanica Ústie nad Priehradou). Vo vyšších polohách sa tento ukazovateľ mení - na meteorologickej stanici Oravská Lesná je priemerný počet letných dní 14, mrazových dní je 179. Počet vykurovacích dní je v Podbeskydskej brázde 240 - 280, v Oravských Beskydách 280 - 320 a v najvyšších polohách masívu Babej hory a Pilska i vyše 320. Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou sa pohybuje od 120 – 140, v stredných polohách 140 - 160 dní až po 180 - 200 v najvyšších častiach Oravských Beskyd (Babia hora a Pil'sko). Priemerné ročné úhrny atmosférických zrážok sú 900 - 1000 mm v údolí Polhoranky v Podbeskydskej brázde. Rastú smerom na hrebene Oravských Beskyd, kde dosahujú hodnôt 1200 - 1600 mm. Absolútne maximum mesačných zrážok sa pohybuje od 300 - 350 mm v Podbeskydskej brázde až po 450 - 500 mm v hrebeňových častiach Oravských Beskyd. Priemerné januárové úhrny zrážok sa pohybujú od 50 - 80 mm v údolí Polhoranky až po 80 - 90 mm na vyššie položených miestach Oravských Beskyd. Priemerné júlové úhrny zrážok sú od 100 - 120 mm v Podbeskydskej brázde, po 160 - 180 mm v najvyšších polohách Babej hory a Pilska. Tieto hodnoty svedčia o chladnej a vlhkej klíme územia s bohatými zrážkami vo forme dažďa i snehu. Najnižšie časti údolia Polhoranky v Podbeskydskej brázde patria medzi silne inverzné polohy. Inverzný charakter počasia v zime klesá s rastúcou nadmorskou výškou. Vrcholové časti Babej hory a Pilska patria medzi zriedkavo inverzné polohy. Celkove však Podbeskydská brázda a nižšie

polohy Oravských Beskýd patria do oblasti zníženého výskytu hmieľ podhorských až horských svahových polôh (v priemere 20 - 50 dní s hmlou ročne). Vyššie polohy Oravských Beskýd sú zaradené do oblastí horských advektívnych hmieľ s premenlivým výskytom 70 - 300 dní v roku.

3.1.5 Hydrologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska záujmové územie leží v paleogéne povodia Bielej Oravy a neogéne Oravskej kotliny, kde určujúcim typom priepustnosti je puklinová priepustnosť. Územie je charakteristické výskytom pre vodu nepriepustných ílovcov a ílov, čo spôsobuje početný výskyt prameňov s nevyrovnanou a nízkou výdatnosťou. Íly sú tu aj najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom. Jedine najvyššie časti v Oravských Beskydách, kde dominujú pre vodu priepustnejšie pieskovce v kombinácii s ílovcami, sú pramene relatívne výdatnejšie s vyrovnanejším prietokom. Hydrogeologická produktivita je v Podbeskydskej brázde nízka (kvantitatívna charakteristika prietochnosti: $T < 1.10^{-4} \text{ m}^2\text{s}^{-1}$). V prevažnej časti Oravských Beskýd je hydrogeologická produktivita mierna a kvantitatívna charakteristika prietochnosti (T) má hodnoty $1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2\text{s}^{-1}$. V masíve Pilska a oblasti Babej hory na sever až po Modralovú je hydrogeologická produktivita vysoká a kvantitatívna charakteristika prietochnosti je $1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^2\text{s}^{-1}$. Priemerný ročný špecifický odtok v území je vysoký a má hodnoty $20 - 25 \text{ ls-1km}^{-2}$. Minimálny 364 denný špecifický odtok je $1 - 2 \text{ ls-1km}^{-2}$. Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov je $3,4 \text{ ls-1km}^{-2}$, čo túto oblasť zaraďuje medzi územia s najvyšším špecifickým odtokom tohto druhu na Slovensku.

Celé územie leží v hlavnom povodí Váhu, čiastkovom povodí Oravy a v rámci neho v povodí riečky Polhoranky. Konkrétna lokalita plánovanej výstavby turistickej ubytovne sa nachádza v povodí potoka Plšetnica, ktorý je pravostranný prítokom riečky Polhoranky. Sledovaným územím na hrebeni Oravských Beskýd prechádza hlavné európske rozvodie medzi Baltickým a Čiernym morom.

Územie bezprostredne dotknuté realizáciou zámeru je suché bez výskytu pramenísk alebo močiarov. V tesnej blízkosti sa nachádza vodný tok Plšetnica, ktorý nebude navrhovanou výstavbou dotknutý.

3.1.6 Pôdne pomery

Pozdĺž vodných tokov, najmä pri Polhoranke a dolnej časti potoka Plšetnica sa nachádzajú fluvizeme glejové z nekarbonátových fluvialných sedimentov. Väčšinu územia pokrývajú kambizeme. Ich spoločným znakom je trojhorizontálnosť, väčšia alebo menšia kyslosť materiálu. Pôdy sú hlboké, v ich pôdnogenetických a stanovištných vlastnostiach sa najviac odráža vplyv materského substrátu a nadmorskej výšky, t. j. bioklimatický činiteľ. Značnú časť územia v rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu tvoria prevažne nasýtené variety: kambizeme modálne kultizemné, ktoré sa vytvorili zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín a kambizeme pseudoglejové, ktoré vznikli zo zvetralín rôznych hornín. Sprievodnými pôdami sú najčastejšie sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje. Vo väčšej časti Podbeskydskej brázdy sa nachádzajú prevažne kambizeme nenasýtené až pseudoglejové. Zo zvetralín prevažne kyslých hornín sú sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, miestami s glejmi. V Oravskej Magure sa nachádzajú kambizeme pseudoglejové kyslé, sprievodné pseudogleje modálne až kultizemné. Na východnom úpätí Pilska a v závere potoka Plšetnica sa vyskytujú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre.

Masív Babej hory na sever až po Modralovú je pokrytý prevažne kambizemami podzolovými so sprievodnými podzolmi kambizemnými a rankrami. V oblasti Polhorského a Sihelnianskeho hrádka sa nachádzajú kambizeme pseudoglejové kyslé, lokálne pseudogleje modálne kyslé a gleje zo zvetralín rôznych hornín. Vyššie polohy masívu Pilska a Babej hory pokrývajú podzoly. Tieto vznikajú v dôsledku pôdotvorného procesu podzolovania. Vytvorili sa z ľahších zvetralín kyslých hornín na minerálne chudobných kemitých pieskovcoch a na jemnozrnnejších pieskovcoch. Charakteristická je vysoká sorpčná nenasýtenosť vo vrchných častiach profilu a zlá kvalita humusu v celom profile.

Nachádzajú sa tu viaceré subtypy: podzol kambizemný, podzol modálny a humusovo - železitý. V nižších častiach sú toprevažne podzoly kambizemné, sprievodné rankre a litozeme. Vrcholové časti Pilska a Babej hory sa nachádzajú podzoly modálne a humusovo - železité, sprievodné podzoly organozemné, litozeme a rankre, ktoré vznikli z ľahších zvetralín kyslých hornín. Nepriepustný flyšový podklad podmienil na mnohých miestach vznik organozemí, na ktoré sa viažu rašelinné biotopy charakteru vrchovísk, slatinných rašielín alebo prechodných rašielín. Sú lokalizované prevažne ďalej od agrárneho valu riek a potokov. Vyskytujú sa najmä v údolí Polhoranky a Plšetnice a malom rozsahu aj na iných plochých miestach územia.

Priepustnosť pôd je v Podbeskydskej brázde, údolí Polhoranky a Plšetnice až po rekreačný areál Biela farma stredná a ich retenčná schopnosť stredná až veľká. V ostatnej časti územia je priepustnosť pôd a ich retenčná schopnosť stredná. Vlhkostný režim pôd záujmového územia možno charakterizovať ako mokrý. Pôdna reakcia je väčšinou extrémne kyslá (pH > 4,5). V strednej časti Podbeskydskej brázdy sa kyslosť postupne znižuje až na slabo alkalickú reakciu (pH 7,3 - 7,8). Kyslosť stúpa s rastúcou nadmorskou výškou. Obsah humusu v hĺbke do 25 cm v poľnohospodárskych pôdach sledovanej oblasti je nízky (pod 1,8 %). Len miestami v Podbeskydskej brázde je stredný (do 2,3 %). V Oravských Beskydách prevažujú hlinito-piesčité pôdy, v masíve Babej hory piesčité. V oblasti Polian a Vysokej sú pôdy prevažne ílovito-hlinité. V Podbeskydskej brázde a z časti v doline Borsučie sa nachádzajú pôdy hlinité. V území od Pilska a Babej hory po Jalovec sú pôdy stredne kamenité. (štrkovité) so skeletnosťou 20 - 50 %. Na ostatných miestach sú neskeletnaté až slabo kamenité.

3.1.7 Biota

Flóra

Z fytogeografického hľadiska celé záujmové územie leží v Holarktickej oblasti, eurosibírskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Patrí do oblasti Západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu Západobeskydského (Beschidicum occidentale) a okresu Západné Beskydy. Z fytogeograficko - vegetačného hľadiska leží celá záujmová plocha v bukovej zóne, flyšovej oblasti, vo Vysokých Beskydách (severná časť) a podbeskydskom okrese (južná časť). Pôvodne takmer celé záujmové územie pokrývali lesy. Výnimkou boli ostrovčekovité a na malých plochách rozšírené rašeliniská. Najvyššie časti Pilska a najmä Babej hory zasahovali až do subalpínskeho (kosodrevinového) stupňa a na samotnom vrchole Babej hory sa vyvinuli alpínske (hôľne) spoločenstvá. Pozdĺž významnejších vodných tokov (Polhoranka, Plšetnica, Sihelniansky potok a pod.) sa vyskytovali lužné lesy podhorské a horské. V stromovej etáži dominovali rôzne druhy vrb (*Salix caprea*, *S. viminalis*, *S. triandra*, *S. cinerea*, *S. purpurea*, *S. pentandra*), jelša sivá (*Alnus incana*), vzácné jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha (*Prunus paddus*). Zloženie bylinnej etáže

je premenlivé a v značnej miere závisí od okolitých kontaktných spoločenstiev (lesy, lúky, rašeliniská a pod.). Obvykle býva prítomná kozia noha hostcová (*Aegopodium podagraria*), kostihoj hl'uznatý (*Syphytum tuberosum*), kostihoj srdcovitý (*Syphytum cordatum*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), deväťsil biely (*Petasites albus*), deväťsil hybridný (*Petasites hybridus*). Dnes je väčšina týchto lesov premenená na poľnohospodársku pôdu alebo zastavaná. Zbytok stromových porastov bol takmer úplne nahradený krovinami.

Zďaleka najväčšia časť územia bola porastená zmiešanými porastmi kvetnatých bučín alebo jedlín. Zdola nadväzovali na lužné lesy a zhora, vo výškach okolo 700 – 800 m n. m., na jedľové smrečiny. Kvetnaté bučiny pokrývali najmä na juh obrátené svahy. Vďaka kyslej pôdnej reakcii mal buk (*Fagus silvatica*) prirodzene nízke zastúpenie a ekologicky ho nahrádzala jedľa (*Picea abies*). Väčšinou prevládal smrek (*Picea abies*) a často aj jedľa. Krovinnú etáž tvorili dreviny stromovej etáže, malina (*Rubus idaeus*). Pre bylinnú etáž sú typické: marinka voňavá (*Asperula odorata*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľovitý (*Euphorbia amygdaloides*), bažanka trváca (*Mercurialis perennis*). V súčasnosti boli tieto lesy buď premenené na poľnohospodársku pôdu, zastavané, alebo sa nahradili smrekovými monokultúrami. Pôvodne jedliny pokrývali významnú časť územia najmä v Oravských Beskydách. Tieto lesy sa vyskytovali najmä na severných svahoch. Popri jedli mal významné a lokálne premenlivé zastúpenie aj smrek. Buk v nich obyčajne chýbal. V krovinnej etáži boli zastúpené dreviny stromovej etáže, zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*). Z bylín je pre jedliny typická žerušnica trojlístá (*Cardamine trifolia*), lipkavec okrúhlostý (*Galium rotundifolium*), chlpaňa žltkastá (*Luzula luzulina*). Tieto lesy boli väčšinou premenené na smrekové monokultúry, menej na pasienky.

Na močaristých rovinatých miestach (napr. Tisovnica, Slaná Voda, Poľany) sa vyskytovali azonálne zamokrené smrečiny. Zvyčajne nadväzujú na rašeliniská. V stromovej etáži sa vyskytuje len smrek. V bylinnej smlz chl'pkatý (*Calamagrostis villosa*), praslička lesná (*Equisetum silvaticum*), z machorastov napr. korbáčovec trojlaločný (*Bazzania trilobata*), rašeliník (*Sphagnum girgensohni*). Vo vyšších polohách masívu Babej hory a Pilska od 1200 - 1250 do 1400 - 1475 m n.m. sa vyskytujú horské klimaxové smrečiny. V stromovej etáži dominuje smrek, pravidelne sa vyskytuje jarabina vtáčia a ojedinele aj iné dreviny (napr. javor horský). Krovinnú etáž tvorí smrek, jarabina vtáčia, malina, vzáčne i baza červená (*Sambucus racemosa*), v bylinnej etáži sa vyskytuje metlica krivoľaká, čučoriedka, podbelica alpínska, chlpaňa lesná (*Luzula silvatica*), papradka samičia (*Athyrium filix-femina*), papradka alpínska (*Athyrium alpestre*). Vo vyšších polohách les redne, neskôr vytvára hlúčkovité krpaté formy a postupne prechádza do kosodreviny - subalpínskeho vegetačného stupňa. Vďaka neprístupnosti a členitému terénu sa pôvodné horské smrečiny väčšinou dobre zachovali a v súčasnosti sú osobitné chránené. Na niektorých miestach (napr. medzi Jedľou a Rabčickou hoľou v masíve Babej hory) sa vytvárajú pralesovité porasty staré aj vyše 250 rokov. Najvyššie časti horských smrečín boli v minulosti čiastočne poškodené pastvou a premenené na horské pasienky.

Na plošne nevel'kom území samotného vrcholu Babej hory, približne od 1700 m n. m. vyššie, sa vyskytujú alpínske rastlinné spoločenstvá. V minulosti boli značne ovplyvňované pastvou. V súčasnosti je ich ochrana zabezpečená. Lokálne (pozdĺž turistických chodníkov) sú zašľapávané návštevníkmi Babej hory. Na rovinatých miestach budovaných pre vodu nepriepustnými horninami sa ostrovčekovite vyskytujú rašeliniská. Najviac ich nájdeme v alúviu Polhoranky a Plšetnice. Plošne významné plochy sú však aj pri Slanej Vode. Väčšinou

ide o rašeliniská slatinného až prechodového typu. Rašeliniská predstavujú vzácne rastlinné spoločenstvá, ktoré sú veľmi ohrozené odvodňovaním, zalesňovaním, skládkovaním odpadov a pod. S osídlením územia bola väčšina oblasti odlesnená a premenená na poľnohospodársku pôdu alebo zastavaná. Zbytok lesov sa väčšinou zmenil na smrekové monokultúry s prímiesou jedle. Nívné lesy sa zachovali len fragmentálne. Najväčšia časť pri Polhoranke. Na miestach so zamokrením sa vyvinuli plošne nevelké, ale prírodovedecky cenné mokraďové spoločenstvá - prameništia, vlhké lúky, močiare a rašelinné lúky charakteru slatín až prechodových rašelinísk. Mnohé z nich boli v posledných desaťročiach odvodnené a premenené na lúky a ornú pôdu.

Fauna

Zo zoogeografického hľadiska (terestrický biocyklus) leží dotknuté územie v Palearktikej (západopaleoarktikej) oblasti, eurosibírskej podoblasti, provincii listnatých lesov a podkarpatského úseku. Zo zoogeografického hľadiska (limnický biocyklus) sledované územie patrí do Paleoarktikej oblasti, Euromediteránnej podoblasti, Pontokaspickej provincie, severopontického úseku a hornovážskeho okresu. Faunu záujmovej oblasti reprezentujú stovky druhov. Sú väčšinou chladnomilné. Teplomilnejšie prenikajú najmä do najnižších častí Podbeskydskej brázdy. Z mäkkýšov je v dotknutom území zistený slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), slimák červenkastý (*Monochaoides incarnata*), vertiga lesná (*Vertigo pusilla*), bliktra (*Aegopinella nitens*). Nápadný je slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), slizniak stromový (*Lehmannia marginata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), slizniak žltý (*Limax tenellus*), slizovec hrdzavý (*Arion rufus*). Vo vodách a vlhkých lúkach žije vodniak malý (*Lymnaea truncatula*), vodniak premenlivý (*Lymnaea eregra*), kochlikopa lesklá (*Cochlicopa lubrica*), jantárovka malá (*Succinea oblonga*), janárovka veľká (*Succinea putris*). Z pavúkov je z tohto územia známy križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), lovčík hôrny (*Pisaura mirabilis*), plachtárka kríková (*Linyphia triangularis*), pradiarka bodkovaná (*Enoplognatha ovata*), sliedič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehúň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*) beháček pásavý (*Salticus scenicus*). Vzácnější a na mokrade je viazaný lovčík pobrežný (*Dolomedes fimbriatus*). Kosca domového (*Opilio parietinus*) a kútnika domového (*Tegenaria domestica*) nájdeme priamo v obciach. Druhovo zďaleka najpočetnejšiu živočíšnou skupinou je hmyz. Na mokrade sú viazané vážky. Z nich sa tu zaznamenalo šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážka ploská (*Libellula depressa*), z pošvatiek pošvatka hnedopása (*Perla marginata*). Bežným zástupcom rovnokrídlovcov je kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), kobylka zúbkatá (*Polysarcus denticauda*), koník lúčny (*Chorthippus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindulus*). Z bystrušiek bola zistená bystruška kožovitá (*Carabus coriaceus*), bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), bystruška zrnitá (*Carabus granulatus*), behúnik lesklý (*Bombidion lampros*), utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*). Predátormi podkôrneho hmyzu sú pestroš mravcový (*Thanasimus formicarius*) a drabčík smrekový (*Quedius laevigatus*). Sanitárnu funkciu si plní hrobárik obyčajný (*Necrophorus vespilio*), hrobárik čierny (*Necrophoru humator*), zdochlinár červenošitý (*Oeceoptoma thoracica*), zdochlinár čiernastý (*Phosphuga atrata*). Skupinu koprofágov reprezentuje lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), lajniak hladký (*Geotrupes vernalis*), hnojník obyčajný (*Aphodius fimetarius*). Blanokrídly hmyz predstavuje mravec lesný (*Formica rufa*), čmele (napr. *Bombus lucorum*, *Bombus terrestris*, *Megabombus pascuorum*), lumok veľký (*Rhyssa persuasoria*), lumok

dráždivý (*Pimpla instigator*), hrčiarka ružová (*Diplolepis rosae*). Z motýľov bol pozorovaný žltáček rešetliakový (*Conepteria rhamni*), žltáček ranostajový (*Colias hyale*), žltáček žeruchový (*Anthocharis cardamines*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*), dúhovec väčší (*Apatura iris*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), vretienka obyčajná (*Zygaena filipendulae*), zriedkavo i vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*).

Najlepšie preskúmaná ja fauna stavovcov. Najväčšie bohatstvo rýb je v Polhoranke. V tejto rieke bol zaznamenaný: hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), hlaváč obyčajný (*Cottus gobio*), čerebľa potočná (*Phoxinus phoxinus*), slíž obyčajný (*Neomacheilus barbatulus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec obyčajný (*Leuciscus leuciscus*), ostriež riečny (*Perca fluviatilis*), pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*), lipen tymiánový (*Thymallus thymallus*). Ostatné vodné toky sú druhovo chudobné resp. v nich ryby trvale nežijú. Vyskytuje sa v nich väčšinou len hlaváč pásoplutvý, čerebľa potočná, slíž obyčajný a riedko aj pstruh potočný. Vodné toky sledovaného územia z ichtyologického hľadiska patria do pstruhového pásma. len spodný úsek riečky Polhoranky je na rozhraní s lipňovým pásmom. Z obojživelníkov sa v sledovanom území zistila salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*) mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z nich sa priamo v dotknutom území areálu Biela farma vyskytuje skokan hnedý, ropucha obyčajná, kunka žltobruchá, salamandra škvrnitá a oba mloky. Z plazov tu bola zastihnutá vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), slepúch krehký (*Anguis fragilis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). V bezprostrednom okolí areálu Biela farma sa zistila vretenica a jašterica živorodá.

Z vtáctva sa v dotknutom území zistilo niekoľko desiatok druhov. Z nich je z hľadiska ochrany prírody najzaujímavejší hniezdny výskyt bociana čierneho (*Ciconia nigra*), bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), jastraba veľkého (*Accipiter gentilis*), jastraba krahulca (*Accipiter nisus*), orla kriľavého (*Aquila pomarina*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetra (*Tetrao tetrix*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), chrapkáča poľného (*Crex crex*), sluky hôrnej (*Scolopax rusticola*), cíbika chochlatého (*Vanellus vanellus*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvička vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), d'ubníka trojprstého (*Picoides tridactylus*), strakoša veľkého (*Lanius excubitor*), strakoša obyčajného (*Lanius collurio*), pŕhl'aviara červenkastého (*Saxicola rubetra*), ľabtušky vrchovskej (*Anthus spinoletta*) a ľučnej (*Anthus pratensis*), červenáka karmínového (*Carpodacus erythrinus*) a strnádky ľučnej (*Miliaria calandra*). V areály rekreačného strediska Biela farma a jeho blízkom okolí boli v hniezdnom období zistené nasledovné vtáčie druhy: myšiak hôrny (*Buteo buteo*), jastrab krahulec, jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), drozd trskotavý (*Turdus viscivorus*), pŕhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka veľká (*Parus major*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*),

sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibiarik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), králik zlatohlavý (*Regulus regulus*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapillus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), penica popolavá (*Sylvia curruca*), penica slávikovitá (*Sylvia borin*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), stehlík čížavý (*Carduelis spinus*), stehlík zelený (*Carduelis chloris*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*), krivonos obyčajný (*Loxia curvirostra*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*).

Z cicavcov sa v sledovanom území vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), duloonica väčšia (*Neomys fodiens*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), plíšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), myš domová (*Mus musculus*), ryšavky (*Apodemus flavicollis*, *A. agrarius*, *A. sylvaticus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), hraboše (*Microtus arvalis*, *M. agrestis*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), hrabáče (*Pitymys subterraneus*, *P. tatraicus*), myšovka vrchovská (*Sicista betulina*), hrdzníak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), liška obyčajná (*Vulpes vulpes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), jazvec obyčajný (*Meles meles*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), sviňa divá (*Sus scropha*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*).

3.1.8 Chránené územia

Zaujmové územie leží v Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava pôvodne vyhlásenej vyhláškou MK SSR č.110/1979 Zb. na výmere 70332,51 ha. Vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z. z. bolo stanovené nové vymedzenie CHKO s platnosťou od 1. 11. 2003. Celková výmera CHKO Horná Orava bola znížená na 58738 ha. Posledne menovaná vyhláška rozčlenila územie CHKO Horná Orava na jednotlivé zóny A až D, pri čom zóna A má najprísnejšiu ochranu v 5. stupni a zóna D má ochranu najnižšiu v 2. stupni ochrany. V jednotlivých zónach Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava sú stanovené nasledovné ciele ochrany prírody:

- **zóna A** - zachovanie autoregulačných procesov v prírodných ekosystémoch a biotopoch európskeho významu bez zásahu človeka,
- **zóna B** - zachovanie významných biotopov alebo druhov národného alebo európskeho významu prostredníctvom riadeného manažmentu,
- **zóna C** - zabezpečenie trvalo udržateľného využívania súvislých biotopov a lokalít druhov národného a európskeho významu,
- **zóna D** - rozvoj aktivít človeka pri zachovaní rozptýlených fragmentov biotopov národného významu, zachovaní typického krajinného rázu a krajinskej štruktúry.

V dotknutom území sa nachádzajú nasledovné zóny:

- zóna A:
- **A1 - Babia hora** (zahŕňa územie bývalej Národnej prírodnej rezervácie Babia hora. V území sa vyskytujú vzácne a ohrozené druhy fauny a flóry klimaxových horských pralesovitých smrečín, subalpínskeho a alpínskeho vegetačného stupňa),

- **A2 - Pilsko** (zahŕňa územie bývalej Národnej prírodnej rezervácie Pilsko. V území sa vyskytujú vzácne a ohrozené druhy fauny a flóry klimaxových horských pralesovitých smrečín a subalpínskeho vegetačného stupňa.),
- zóna B:
- **B1 - Babia hora** (Územie naväzuje na zónu A1 a tvorí jej ochranné pásmo. Cieľom vyhlásenia zóny je zabezpečenie ochrany horských smrekových lesov s výskytom veľkých šeliem a lesných kurovitých vtákov a eliminácie hospodárskej činnosti v lesných porastoch zóny A1.),
- **B2 - Pilsko** (Územie naväzuje na zónu A2 a tvorí jej ochranné pásmo. Cieľom vyhlásenia zóny je zabezpečenie ochrany horských smrekových lesov s výskytom veľkých šeliem a lesných kurovitých vtákov a eliminácie hospodárskej činnosti v lesných porastoch zóny B1.),
- **B8 - Tisovnica** (zahŕňa územie bývalej Prírodnej rezervácie Tisovnica. Cieľom vyhlásenia zóny je zabezpečenie ochrany lesného rašeliniska.),
- **B9 - Slaná voda** (zahŕňa časť bývalého Chráneného areálu Hviezdoslavova aleja a jej ochranného pásma. Dôvodom vymedzenia zóny je zabezpečenie ochrany vzácnym a ohrozeným druhom flóry rašeliniska),
- zóna C:
- **C1 - Oravské Beskydy** (dôvodom vymedzenia zóny je výskyt súvislých smrekových a jedľovo-bukovo smrekových lesných komplexov v slovensko-poľskom hraničnom pásme s výskytom veľkých šeliem - vlk, medveď, rys, pernatých dravcov a lesných kurovitých vtákov - hlucháň. Územie je súčasne významným biokoridorom fauny.).
- zóna D: osobitne nerozčlenená. Dôvodom jej vymedzenia je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny so špecifickými formami osídlenia.

Samotná lokalita plánovanej výstavby navrhovaného zámeru (rekreačný areál Biela farma) leží v zóne D Chránenej krajinej oblasti Horná Orava (v 2. stupni ochrany v zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny).

Sledované územie sa nachádza v Chránenom vtáčom území Horná Orava vyhláseným vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z. z. Hranice CHVÚ Horná Orava a CHKO Horná Orava sú totožné. Dôvodom vyhlásenia tohto územia sústavy NATURA 2000 je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, bociana čierneho, tesára čierneho, d'ubníka trojprstého, chriašť a bodkovaného, chriašť a malého, chrapkáča poľného, jariabka hôrneho, kalužiaka červenonohého, pôtika kapcavého, kuvička vrabčieho, lelka lesného, orla krikl'avého, orla skalného, prepelice poľnej, rybára riečného, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, strakoša obyčajného, strakoša veľkého, tetra holuháňa, tetra hol'niaka, včelára obyčajného, výra skalného, žlny sivej a žltouchvosta hôrneho a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania. V tomto území sa nachádza aj konkrétna lokalita zámeru turistickej ubytovne Sihelné.

Na ochranu biotopov, živočíchov a rastlín, ktoré sú vzácne alebo ohrozené v rámci Európskej únie na území CHKO Horná Orava a tým aj na území CHVÚ Horná Orava bol

uznesením vlády SR č.239 zo 17. marca 2004 schválených 10 území európskeho významu, z ktorých do sledovaného územia zasahujú štyri:

- Pilsko
- Babia hora
- Rašeliniská Oravských Beskýd (Tisovnica)
- Slaná Voda.

Do žiadneho z týchto území, alebo do ich blízkosti, nezasahuje rekreačný areál Biela farma (v ktorom je situovaná realizácia zámeru Areál Biela Farma – stavebné úpravy).

V povodí potoka Plšetnica sa na východných svahoch Pilska (k. ú. Námestovské Pilsko, lokalita Skalisko) nachádza ochranné pásmo podzemného zdroja pitnej vody pre obec Sihelné. Toto však leží nad bezprostredne dotknutým územím (rekreačný areál Biela farma), vzdušnou čiarou cca 4 km juhozápadne. Najbližšie ochranné pásmo podzemného vodného zdroja je v k. ú. Sihelné na južných svahoch Sihelnianskeho hrádka. Toto je vzdušnou čiarou vzdialené približne 2 km južne. Nachádza sa však v inom povodí (bezmenný pravostranný prítok Polhoranky). Ďalšie ochranné pásmo podzemného vodného zdroja v záujmovom území leží vzdušnou čiarou asi 9 km východne v povodí potoka Záhoranka (k. ú. Oravská Polhora, lokalita Palkoč).

Ako z polohy a charakteru existujúcich zdrojov pitnej vody vyplýva, realizácia predmetného zámeru nebude mať vplyv na existujúce i plánované zdroje pitnej vody v dotknutom území.

3.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

3.2.1 Štruktúra krajiny a využitie územia

V záujmovom území je zreteľne vidieť, ako boli antropické zásahy do krajiny ovplyvňované prírodnými pomermi. Najskôr a najintenzívnejšie boli človekom využívané plochy v južnej časti územia, v nižších polohách s menej členitým terénom. Rovinatejšie časti Podbeskydskej brázdy (najmä údolná niva Polhoranky) a z časti aj Oravských Beskýd boli pre ich zamokrenie v minulosti využívané skôr ako lúky a pasienky. Najviac ornej pôdy bolo na miernych svahoch Podbeskydskej brázdy, kde bolo zamokrenie pôdy pre svahovitosť väčšinou nižšie. Tu sa nachádza aj intravilán obce Oravská Polhora. Obec Sihelné sa pre členitejší terén a priepustnejšie pôdy v blízkosti Sihelnianskeho potoka nachádza na jeho brehoch. Členitejšie časti Podbeskydskej brázdy a priľahlé menej členité časti Oravských Beskýd boli využívané najmä ako lúky a pasienky. Oďahlejšie alebo členitejšie časti chotára boli porastené lesmi. Na rozhraní oboch orografických celkov sa aj v súčasnosti zachovala malebná krajina s rozptýlenou zeleňou. Osobitne krajinársky prítlačlivé sú južné svahy Sihelnianskeho a Polhorskeho hrádka. Pramenné oblasti pravostranných prítokov Sihelnianskeho potoka, údolie Plšetnice, dolina Šoltýskeho potoka, Turňa, Jasenická hoľa. V poslednej tretine 20. storočia došlo k veľkým krajinným zmenám. Po kolektivizácii poľnohospodárstva sa vykonali rozsiahle rekultivácie a meliorácie. Drobné políčka sa scelili do väčších honov, čo malo za následok likvidáciu rozptýlenej zelene. Na druhej strane sa prestali poľnohospodársky využívať menšie plochy na okrajoch lesov, členitejšie lokality a enklávy lúk a pasienkov v lesoch. Tieto postupne zarastajú lesom. Po roku 1990 došlo k zániku poľnohospodárskeho družstva v Oravskej Polhore a

väčšinu poľnohospodárskej pôdy opätovne začali využívať drobní roľníci. Veľkoplošne sa v súčasnosti obrábajú polia v k. ú. Sihelné. Lesy sa v minulosti využívali najmä na dostupnejších miestach. So stúpajúcou cenou dreva sa postupne využívali aj odľahlejšie lesné porasty, k čomu dopomohla hustá sieť lesných ciest. V masíve Pilska a najmä Babej hory sa dodnes zachovali rozsiahle plochy prírodných lesov - väčšinou klimaxových smrečín. Lokalita areálu Biela farma sa nachádza v krajinársky hodnotnejšej časti územia, čo umocňuje ich využitie na rekreačné účely. Súčasne je celý rekreačný areál výrazne krytý stromovou zeleňou, takže jeho existencia narušuje celkový krajinný ráz len v minimálnej miere.

3.2.2 Stabilita krajiny

Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability sa celé územie regiónu Orava pokladá za ekologicky stabilnú, čiže s najvyšším stupňom stability. V sledovanej oblasti za najstabilnejšie možno považovať územie Oravských Beskýd, kde výrazne prevažujú lesné ekosystémy, miestami s mozaikou trvalých trávnych porastov, na okrajoch a v exponovaných častiach zarastajúcich náletom drevín. Stabilné je aj okolie Slanej Vody v Podbeskydskej brázde. Za stredne stabilné možno pokladať plochy s trvalými trávnyimi porastmi na kontakte Oravských Beskýd a Podbeskydskej brázdy (napr. Turňa, Talagova grapa, Bučinka, Trhovnica). Stabilita je tu posilnená výrazným zastúpením rozptýlenej zelene. Naopak menej stabilné je územie v Podbeskydskej brázde, osobitne oblasť strednej a dolnej časti údolia Soľného potoka, plochy južne od Zoborskej role, oblasť Pientakovej rale, plochy pod Mišovkou. Ide o rovinatú malo členenú oblasť s významným zastúpením ornej pôdy často rozdelenú do veľkých blokov a s malým zastúpením rozptýlenej zelene. Areál rekreačného zariadenia Biela farma leží v stabilnej oblasti Oravských Beskýd.

Nepredpokladá sa, že realizáciou zámeru dôjde k narušeniu stability krajiny v dotknutom území.

3.2.3 Územný systém ekologickej stability

V blízkom okolí plánovanej činnosti sa podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability (R-ÚSES) okresu Dolný Kubín nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability:

Biocentrá:

- Nadregionálne biocentrá:
 - Babia hora (č. 3)
 - Pilsko (č. 4)
- Regionálne biocentrá:
 - Pod Modralovou (č. 73)
 - Priehyba (č. 74)
 - Vyšná Javorina (č. 78)
 - Bajerovka - Ostrý vrch (č. 77)
 - Kalužovka (č. 80)
 - Vydrovka (č. 136)
 - Kohútová (č. 139)
 - Nad Martinkovým potokom (č. 131)

- Plšetnica (č. 132a,b)
- Za horárňou Hliny (č. 137)
- Borsučie - Zadný Vonžovec (č. 126)
- Bor pri Slanej vode (č. 127)
- Sihelniansky hrádok (č. 35)
- Kohutiari (č. 66)
- Mišovka (č. 34)

Biokoridory:

- Biokoridor provincionálneho významu
 - Kysucké Beskydy - Oravské Beskydy
- Regionálne biokoridory:
 - Alúvium Polhoranky
 - Rabčický potok
 - Trhovec - Pientakova raľa - Tal'agova grapa
 - Veselská Magura - Mišovka - Hájka.

Ekologicky významné krajinné segmenty:

- CHKO Horná Orava (ekologicky významná krajinná oblasť).

Z hľadiska biogeografickej diferenciácie predmetné územie leží v siosioregiónne Západné Beskydy. Miestny územný systém ekologickej stability nebol pre dotknuté územie vypracovaný. Lokalita realizácie navrhovaného zámeru leží v biokoridore provincionálneho významu Kysucké Beskydy - Oravské Beskydy a v blízkosti regionálneho biocentra Plšetnica.

3.2.4 Ochrana prírody a krajiny

Väčšia časť záujmového územia sa nachádza v Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava a v Chránenom vtáčom území Horná Orava. Ich hranice sú totožné. Konkrétna lokalita realizácie zámeru (rekreačný areál Biela farma) leží v zóne D Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava, čiže v 2. stupni ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Ďalšie podrobnosti o chránených územiach sú uvedené v kapitole 3.1.8.

Ako genofondové plochy sú v záujmovej oblasti evidované nasledovné mokrade: Oravská Polhora - Pod Borsučím; Oravská Polhora - Polhorská pila; Oravská Polhora – Kasárne; Oravská Polhora - pri Talianskom mostíku (toto rašelinisko leží na východnom okraji rekreačného areálu Biela farma); Oravská Polhora - pri lyžiarskom vleku; Oravská Polhora - alúvium Polhoranky; Oravská Polhora - Slaná Voda; Sihelné – Trhovnica.

Žiadna z týchto genofondových plôch sa nenachádza v bezprostrednej blízkosti lokality priamo dotknutej realizáciou zámeru resp. sa nepredpokladá sa vplyv výstavby a prevádzkou realizovaného zámeru

3.2.5 Scenéria krajiny

Hodnotená oblasť a jej širšie okolie je charakteristické krajinou s relatívne malým zastúpením poľnohospodárskych prvkov a vysokým zastúpením lesných porastov. Významné

je aj zastúpenie prírodných prvkov (napr. mokrade, prírodné smrečiny na Babej hore a Pilsku, subalpínske a alpínske spoločenstvá). Územie v Podbeskydskej brázde a z časti i v Oravských Beskydách je tvorené vidieckym osídlením. Ku krajinársky hodnotným lokalitám sledovaného územia patria Oravské Beskydy (osobitne Babia hora, Pilsko), alúvium Polhoranky, svahy Trhovnice, južné úpätie Sihelnianskeho hrádka, okolie Slanej Vody. Relatívne najmenej krajinársky hodnotné sú bezlesé oblasti Podbeskydskej brázdy s veľkými blokmi poľnohospodárskej pôdy východne od obce Sihelné a východne od Oravskej Polhory. Patrí k nim napr. údolie Soľného potoka, Končiny, oblasť južne od Zoborskej a Pientakovej rale. Krajinársky hodnotné územia vytvárajú dobrý predpoklad pre rozvoj turizmu.

3.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrohistorické hodnoty územia

3.3.1 Obyvateľstvo

Hodnotené územie leží v Žilinskom kraji, územnom obvode okresu Námestovo. K 31. 12. 2005 v ňom na ploche 690,57 km² v 24 obciach žilo 57816 obyvateľov, čo je v prepočte 83,7 obyvateľa/km². Podľa demografickej regionalizácie patrí okres Námestovo do progresívneho typu regiónu, subtypu s veľmi mladým obyvateľstvom a veľkým prírastkom obyvateľstva, ktorý je jeden z najvyšších na Slovensku. Vysoká je natalita (vyše 15 narodení/1000 obyvateľov). Vysoký je aj prirodzený prírastok (viac ako 5 obyvateľov na 1000 obyvateľov). Primeraná je aj veková štruktúra obyvateľstva s výraznou prevahou obyvateľov v predreprodukčnom veku. Pomer mužov a žien je relatívne vyrovnaný a index feminity je 969 - 1000 žien na 1000 mužov. Z tohto územia sa síce viac obyvateľov odšahuje ako prísťahuje, no napriek tomu je celkový prírastok jeden z najvyšších na Slovensku.

Národnostná štruktúra je vysoko homogénna. Vyše 99 % obyvateľstva je slovenskej národnosti. Podobne vysoká je i homogenita z hľadiska religiozity, kde je vyše 90 % veriacich, čo je najviac na Slovensku. Z nich sa veľká väčšina hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Naopak nepriaznivá je situácia pokiaľ ide o vzdelanostnú štruktúru. Okres Námestovo patrí k regiónom s najnižším podielom vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva (20 - 40 na 1000 obyvateľov vo veku nad 15 rokov). U polovice obyvateľstva okresu je základné vzdelanie aj vzdelaním najvyšším. Štruktúra ekonomickej činnosti okresu Námestovo je špecializovaného typu so zameraním na priemysel, stavebníctvo, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, menej na obchod a školstvo. Málo zastúpené sú ostatné odvetvia. Nezamestnanosť má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu a okres patrí v tomto smere medzi podpriemerné.

V katastrálnom území Oravská Polhora leží rovnomenná obec. Obdobne je to i v k. ú. Sihelné.

Podľa posledného sčítania ľudu v roku 2011 mala obec Oravská Polhora 3794 obyvateľov, z nich bolo 1836 (50,3 %) mužov a 1814 (49,7 %) žien. V predproduktívnom veku (do 14 rokov) bolo 1079 (29,6 %), produktívnom 2166 (59,3 %) a poproduktívnom 405 (11,1 %). Celkove bolo 1526 ekonomicky aktívnych obyvateľov (810 mužov a 716 žien). Z nich bolo 1036 pracujúcich (644 mužov a 392 žien) a 292 nezamestnaných (160 mužov a 132 žien). Národnostná príslušnosť obyvateľov obce je veľmi homogénna. Podľa štatistických údajov z roku 2001 sa 99,23 % obyvateľov hlási k národnosti slovenskej, 0,26 % k národnosti českej a 0,09 % k národnosti poľskej. Z hľadiska náboženského vyznania sa 98,39 % obyvateľov hlási

k rímskokatolíckemu vierovyznaniu, 1,09 % neuviedlo svoje vierovyznanie, 0,17 % je bez vyznania, 0,14 % obyvateľov sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu a 0,03 % obyvateľov k československej cirkvi husitskej.

Obec Sihelné mala k 31. 12. 2005 2027 obyvateľov, z nich bolo 1043 (51,5 %) mužov a 984 (48,5 %) žien. V predproduktívnom veku (do 14 rokov) bolo 625 (30,8 %), produktívnom 1153 (56,9 %) a poproduktívnom 249 (12,3 %). Celkove bolo 842 ekonomicky aktívnych obyvateľov (483 mužov a 359 žien). Z nich bolo 508 pracujúcich (346 mužov a 162 žien) a 211 nezamestnaných (129 mužov a 82 žien). Národnostná príslušnosť obyvateľov tejto obce je podobne veľmi homogénna. Podľa štatistických údajov z roku 2001 sa 99,64 % obyvateľov hlási k národnosti slovenskej, 0,10 % k národnosti českej, 0,05 % k národnosti poľskej a 0,05 % k národnosti maďarskej. Z hľadiska náboženského vyznania sa 99,24 % obyvateľov hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu, 0,56 % neuviedlo svoje vierovyznanie, 0,15 % obyvateľov sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu a 0,05 % je bez vyznania.

Väčšina obyvateľov odchádza do zamestnania mimo sledovaného územia (i do zahraničia). Začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia úpadkom socialistického poľnohospodárstva (zánik Jednotného roľníckeho družstva Oravská Polhora), krachom podniku ZVT Námestovo a úpadkom ďalších priemyselných podnikov v Námestove a ostatných častiach Oravy vznikol dovtedy neznámy problém s nezamestnanosťou. Po období stagnácie najväčší sociálny problém regiónu - nezamestnanosť začína v posledných rokoch klesať. Je to jednak prílivom zahraničných investícií (výstavba podniku Punch), ale aj vznikom viacerých prevádzok na báze domácich investorov. Takto aj priamo v obci Sihelné a najmä v Oravskej Polhore vznikli drobné firmy a rozvíjajú sa služby. Viacero osôb našlo práci aj mimo región Oravy a v zahraničí.

3.3.2 Sídla

V sledovanej oblasti sa nachádzajú 2 sídla vidieckeho typu. V katastrálnom území Oravská Polhora leží obec Oravská Polhora. V katastrálnom území Sihelné sa nachádza obec Sihelné.

Katastrálne územie obce Oravská Polhora má celkovú výmeru 8451,86 ha, z čoho 6246,95 ha (73,91 %) pripadá na lesné pozemky, 1611,94 ha (19,07 %) na trvalé trávne porasty, 274,86 ha (3,25 %) na ornú pôdu, 149,40 ha (1,77 %) na zastavanú plochu, 104,06 ha (1,23 %) na ostatné plochy, 60,16 ha (0,71 %) na vodné plochy a 4,49 ha (0,05 %) na záhrady. Obec Oravská Polhora je sídlom vidieckeho typu. Vznikla v roku 1585 na základe valaského práva. Podľa sčítania z roku 2001 v nej bolo 848 domov, z ktorých bolo 720 domov trvale obývaných. Službami a štátnou správou je napojená na okresné mesto Námestovo resp. Dolný Kubín. Má vlastný obecný úrad, matričný úrad, poštu. Projekčne je pripravená výstavba kanalizácie s napojením na kanalizačný zberač pre obce povodia Polhoranky a následne do čistiarne odpadových vôd. Plánuje sa napojenie na vodovod z lokality Pilsko (existujúci vodovod pre obec Sihelné). Obec má vypracovaný územný plán z roku 2007, ktorý vytvára základy pre jej rozvoj.

Katastrálne územie obce Sihelné má celkovú výmeru 1440,91 ha, z čoho 906,30 ha (62,9 %) pripadá na trvalé trávne porasty, 239 ha (16,59 %) na ornú pôdu, 202,57 ha (14,06 %) na lesné pozemky, 71,12 ha (4,94 %) na zastavanú plochu, 8,85 ha (0,61 %) na ostatné plochy, 7,96 ha (0,55 %) na záhrady a 5,11 ha (0,35 %) na vodné plochy. Obec Sihelné je sídlom

vidieckeho typu. Jej zakladacia listina je z roku 1629. Vznikla na valaskom práve a kolonizovali ju obyvatelia zo susedných dedín. Podľa sčítania z roku 2001 v nej bolo 472 domov, z ktorých bolo 392 domov trvale obývaných. Službami a štátnou správou je napojená na susediace okresné mesto Námestovo. Má vlastný obecný úrad a poštu. Obec spadá pod matričný úrad v susednej obci Rabča. Projekčne je pripravená výstavba kanalizácie s napojením na ČOV Zubrohlava. Obec má vypracovaný územný plán z roku 1994, ktorý je však potrebné aktualizovať.

3.3.3 Priemysel a služby

Priemysel a služby sú situované do oboch obcí sledovaného územia. Väčšina sa ich nachádza v obci Oravská Polhora. Najväčšou prevádzkou je Oravská píla Piták. Ďalší priemysel je situovaný do areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva (stolárstvo, výroba plastových okien) V obci sú 3 pohostinstvá, 14 predajní potravín a rozličného tovaru, 4 reštaurácie a penzióny, predajňa textilu, pneuservis, autoservis. Podľa údajov Obchodného a živnostenského registra v obci sídli 18 firiem a 100 živnostníkov. Väčšinou poskytujú služby v oblasti obchodu, prác v lese, poľnohospodárskej činnosti a pod.

V obci Sihelné sa v oblasti služieb nachádzajú predovšetkým obchodné prevádzky (9 predajní potravín, 1 rozličného tovaru, 2 pohostinstvá, 2 predajne textilu), reštauračné a ubytovacie služby (Oravský dvor, Biela farma). Priemyselná výroba je sústredená do areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva (píla, výroba obuvi, textilu). Podľa údajov Obchodného a živnostenského registra v obci sídli 14 firiem a 62 živnostníkov. Poskytujú služby v oblasti pohostinstva, prác v lese, poľnohospodárskej činnosti a pod.

Podstatne silnejšie je zastúpený priemysel i služby v okresnom meste Námestovo, kde viacero občanov oboch obcí dochádza za prácou. V oboch obciach sa v posledných rokoch priemyselná výroba rýchlejšie rozvíja, čo má pozitívny dopad na zvyšovanie zamestnanosti miestneho obyvateľstva.

3.3.4 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda v sledovanom území má pomerne malú výmeru - len 3195,01 ha, čo je 29,7 % z celkovej rozlohy územia. Zďaleka najväčší podiel na poľnohospodárskej pôde majú trvalé trávne porasty (83,53 %, 2668,70 ha), nasleduje orná pôda (16,08 %, 513,85 ha) a nepatrný podiel majú záhrady (0,39 %, 12,45 ha). Ťažisko poľnohospodárskeho využívania územia je v Podbeskydskej brázde. Orná pôda je situovaná do najrovinatejších a najnižšie položených častí južného okraja územia. Na nej sa pestujú predovšetkým krmne obilniny (jačmeň, pšenica) a zemiaky. Najvýznamnejšie postavenie majú trvalé trávne porasty. Zaberajú najmä členitejšiu časť Podbeskydskej brázdy a prilahlé menej členité časti Oravských Beskyd. Pásienky sa využívajú na pasenie hovädzieho dobytku a oviec. Záhrady sa nachádzajú v intraviláne obcí pri rodinných domoch. Pestujú sa v nich najmä nenáročné ovocné dreviny (jabloň, slivka, čerešňa, hruška) a bobuľoviny (ríbezle, egreše).

Väčšina poľnohospodárskej pôdy sa využíva extenzívne. Najmä na trvalých trávnych porastoch sa nachádza množstvo zamokrených plôch, rozptýlenej zelene, menších hájov. Pomerne dobre je zachovaná sprievodná zeleň pozdĺž vodných tokov. Významná časť lúk a najmä pásienkov v Oravských Beskydách sa so vznikom poľnohospodárskeho družstva prestala

poľnohospodársky využívať. Postupne zarastá náletom drevín a mení sa na les. Ostatné plochy, ktoré z väčšej časti predstavujú poľnohospodársky nevyužívané miesta, však zaberajú relatívne menej plôch ako v členitejších častiach dolnej Oravy (1,05 % výmery územia, 112,91 ha).

Najväčším užívateľom poľnohospodárskej pôdy v území po zániku Poľnohospodárskeho družstva Oravská Polhora sú pôvodní vlastníci. Časť súkromných roľníkov si prenajala alebo skúpila pôdu iných miestnych občanov a začína podnikáť v poľnohospodárstve na väčšej výmere. Tento stav je predovšetkým v Oravskej Polhore. Iná je situácia v k. ú. Sihelné, kde cca 85 % poľnohospodárskej pôdy využíva DAKNA Námestovo. Podmienky pre realizáciu poľnohospodárskej činnosti v sledovanom území sú pre nepriaznivé klimatické podmienky (časté dažde, chladná klíma) a neúrodnú pôdu veľmi nepriaznivé.

Poľnohospodárka výroba mala v minulosti veľký význam v živote miestneho obyvateľstva. Dnes sa stala hospodársky nezaujímavou a podružnou činnosťou, ktorá slúži najmä na produkciu potravín pre miestnu spotrebu. Časť roľníkov postupne prestáva využívať svoje polia, najmä trvalé trávne porasty na odľahlejších miestach.

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky zaberajú dve tretiny výmery záujmovej oblasti (7164,86 ha, 66,59 %). Výmera lesných porastov je však o niečo vyššia, ako je oficiálne evidované. Významná časť pôdy na členitejších miestach zarastá náletom drevín a postupne nadobúda charakter lesa. Zďaleka najpočetnejšou drevinou v lesoch je smrek, nasleduje jedľa a buk. Menej početná je borovica sosna, jarabina vtáčia, javor horský. Pozdĺž vodných tokov a na podmáčaných miestach aj iné listnaté dreviny (vrbý, topole, jelša sivá, jaseň štíhly, čremcha, javor horský atď.). Zdravotný stav lesov je pomerne nepriaznivý a kombináciou viacerých faktorov sa situácia zhoršuje. Z tohto dôvodu významne narastá podiel náhodnej, kalamitnej ťažby. Podstatnú časť výmery lesov (cca 5000 ha) je vo vlastníctve štátu a v užívaní Lesov Slovenskej republiky, odštepný závod Námestovo, lesná správa Oravská Polhora. Jedná sa o pozemky v k. ú. Oravská Polhora v Oravských Beskydách. Pomerne významné výmery lesov sú v užívaní Pozemkového spoločenstva urbár Námestovo, ktorý vlastní lesy v k. ú. Námestovské Pilsko (cca 715 ha) a Lesné združenie obce Oravská Polhora (cca 700 ha).

Ďalšie časti lesov sú vo vlastníctve urbáru Sihelné, urbáru Oravská Polhora, Pasienkového spoločenstva Oravská Polhora a súkromných vlastníkov. Tieto lesy sa nachádzajú najmä v najnižších polohách v Podbeskydskej brázde a okrajových častiach Oravských Beskyd. Význam lesa a lesného hospodárstva narastá. Naň je naviazaný aj drevospracujúci priemysel a obchod s drevom a výrobkami z dreva. Táto časť hospodárstva záujmovej oblasti spolu s cestovným ruchom zaznamenala v posledných 2 desaťročiach najvýznamnejší nárast. Význam lesného hospodárstva bude síce ďalej narastať, ale rýchlosťou ekonomického rastu ho perspektívne postupne prevýšia služby a priemysel.

3.3.5 Vodné hospodárstvo

V sledovanej oblasti sa až na riečku Polhoranku nachádzajú zväčša menšie vodné toky. Povrchové vody nie sú využívané. V minulosti boli vybudované mlynské náhony na pohon mlynov a 2 tajchy - jazerá slúžiace na splavovanie vyťaženého dreva bývalého Oravského komposesorátu. V súčasnosti sú využívané podzemné vody na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z lokality Palkoč pod Babou horou (k. ú. Oravská Polhora), južných svahov

Sihelnianskeho hrádku (k. ú. Sihelné) a východných svahov Pilska (k. ú. Námestovské Pilsko). Značná časť pitnej vody sa tu však privádza z Oravského skupinového vodovodu so zdrojmi vody v Oraviciach (okres Tvrdošín). Tieto zdroje pitnej vody sú v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti. Ďalšie zdroje podzemnej pitnej vody sú užívané jednotlivými občanmi alebo firmami.

V minulosti boli na lokalite Slaná Voda známe Polhorské kúpele, ktoré zanikli začiatkom 20. storočia. V súčasnosti sa plánuje na tejto lokalite vybudovať kúpeľno - rekreačný areál s využitím soľného prameňa.

K znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd dochádza predovšetkým saponátmi, olejmi, splaškami, organickými a umelými hnojivami. Rozloženie obcí pozdĺž vodných tokov s kanalizáciou vyúsťujúcou do tokov bez predchádzajúceho čistenia vedie k znečisťovaniu vôd odpadovými látkami z domácností a jednotlivých prevádzok. K znečisťovaniu vôd dochádza taktiež vyplavovaním nevhodne umiestnených a nezabezpečených skládok maštalného hnoja, prípadne priemyselných hnojív, hlavne v čase veľkých zlievok. V záujme zlepšenia kvality vôd je v realizácii výstavba kanalizácie s napojením na ČOV v Zubrohlave.

3.3.6 Odpadové hospodárstvo

V území vzniká odpad z priemyselnej výroby, odpad z poľnohospodárskej výroby a komunálny odpad. Nebezpečný odpad sa likviduje mimo územia okresu Námestovo. Tuhý komunálny odpad z obcí Oravská Polhora a Sihelné sa likviduje na regionálnej skládke pri obci Zubrohlava, ktorej správcom sú TS Námestovo. Podľa stavu k 31. 12. 2005 obec Sihelné ročne vyprodukuje 149 ton komunálneho odpadu, ktorý je zneškodňovaný na skládke tuhého komunálneho odpadu pri Zubrohlave. Obec Oravská Polhora ročne vyprodukuje 575 ton, z ktorého sa 70 ton druhotne využíva a zbytok (505 ton) je zneškodňovaný na skládke tuhého komunálneho odpadu pri Zubrohlave. Organický odpad z poľnohospodárskej výroby (fekálie) sa využívajú ako organické hnojivo. Odpad z priemyselnej výroby likvidujú príslušné subjekty. Recykláciu odpadu zabezpečujú Zberné suroviny. Základným koncepčným nástrojom na pre usmerňovanie danej problematiky je Program odpadového hospodárstva.

V sledovanom území sa nachádza niekoľko menších nelegálnych skládok komunálneho a stavebného odpadu situovaný zväčša pri vodných tokoch a rôznych terénnych depresiách. Nezávadná likvidácia odpadov, ich triedenie a recyklácia má ešte značné rezervy.

3.3.7 Doprava

Cestná doprava

V regióne Oravy je hlavnou cestným koridorom štátna cesta I/18. Ide o hlavnú európsku cestu E50. Na ňu sa v Ružomberku napája štátna cesta I/59 (Šahy - Banská Bystrica -) Ružomberok - Dolný Kubín - Trstená - štátna hranica PL/SK. Táto cesta je pod označením E77 zaradená do kategórie vedľajších európskych ciest. Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou záujmového územia je štátna cesta I/78 Oravský Podzámok - Hruštín - Lokca - Námestovo - Oravská Polhora - štátna hranica PL/SK. Na ňu sa v Rabči napája štátna cesta III. triedy vedúca do Sihelného (č. III/52015) a v Oravskej Polhore štátna cesta III. Triedy vedúca na Slanú Vodu (č. III/52016). Na tieto cesty je napojená sieť miestnych komunikácií. Mimo intravilán vedie sieť lesných a poľných ciest. Z nich je pre rekreačný areál Biela farma významná cesta spájajúca horný koniec obce Sihelné so štátnou cestou I/78. Na ňu je napojená príjazdová komunikácia k

tomuto rekreačnému areálu. Kvalita lesných ciest je podstatne lepšia ako poľných, ktoré sú väčšinou nespevnené. Výnimkou je poľná cesta vedúca zo Sihelného do Oravského Veselého. Mnohé lesné a najmä poľné cesty sú v zlom technickom stave, preto sa stali jedným z významných príčin erózie pôdy sledovaného územia.

Železničná doprava

V záujmovom území nie je vybudovaná železnica.

Letecká doprava

Priamo v záujmovom území nie je zázemie pre leteckú dopravu.

3.3.8 Inžinierske siete

Elektrická energia

Najväčší producent elektrickej energie na Orave je vodná elektráreň Ústie s inštalovaným výkonom 21,8 MW a ročnou výrobou 29,6 GWh. Elektrina sa tu vyrába špičkovým charakterom, preto je jej výroba koordinovaná s ostatnými hydroelektrárnami v kraji. Hlavným napájacím uzlom okresu je 400/110 V TR Liptovská Mara. Z nej je napojený 110 kV vedením uzol 110 kV Mokrad'. Z transformovne Mokrad' je existujúce vedenie č. 7215 s prierezom 240 mm² realizované ako dvojité s vedením č. 7214 privádzané do transformovne 110/22 kV Vavrečka. Záujmové územie je z TS 110/22 kV Vavrečka ďalej zásobované elektrickou energiou 22 kV vedením. Z neho je elektrina cez transformátory 22 kV/380 V rozvedená priamo jednotlivým odberateľom. Prípojka elektriny pre rekreačný areál Biela farma je realizovaná 22 kV vedením z Oravskej Polhory. Priamo v areály rekreačného zariadenia sa nachádza transformátor 22 kV/380 V, ktorý je vzdialený od lokality výstavby turistickej ubytovne cca 100 m. Kapacita transformátora je dostatočná na predpokladaný odber v turistickej ubytovni.

Plyn

V dotknutej oblasti nie je vybudované zásobovanie plynom.

Voda

Oravská Polhora a Sihelné majú jednak vlastné zásobovanie pitnou vodou zo zdrojov v sledovanom území pod Babou horou (Palkoč), Pilskom a Sihelnianskym hrádkom, jednak sa tu privádza pitná voda z Oravského skupinového vodovodu. Tieto zdroje spravuje Oravská vodárenská spoločnosť. Niektoré rodinné domy a firmy majú vlastné zásobovanie pitnou vodou s miestnych zdrojov a studní. Väčšina, najmä novšie postavených rodinných domov, má vybudované žumpy, v blízkej budúcnosti sa predpokladá pripojenie domácností na verejnú kanalizáciu s napojením na spoločnú ČOV v Zubrohlave, ktorá je aktuálne vo výstavbe.

Rekreačný areál Biela farma, v rámci ktorého má byť vybudovaná turistická ubytovňa Sihelné, má vlastný zdroj pitnej vody a vlastnú čistiareň odpadových vôd. Podrobnosti v kapitolách: 2.8., 4.1.3. a 4.2.2. tohto zámeru.

Teplota

Centrálne zásobovanie teplom nie je v dotknutej oblasti zabezpečené. Využíva sa individuálne ústredné alebo lokálne vykurovanie jednotlivých objektov obcí.

3.3.9 Rekreačia a cestovný ruch

V rámci rajonizácie cestovného ruchu Slovenska patrí dotknuté územia do Oravského regiónu celoštátneho významu. Región Orava vytvára dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Ponúka množstvo atraktivít prírodného i krajinárskeho charakteru. Významné sú aj atrakcie kultúrohistorického charakteru (napr. Oravský hrad, Slanický ostrov umenia, Múzeum oravskej dediny). Na ne nadväzuje množstvo podujatí, ktoré zvyšujú celkovú rekreačnú ponuku a radia ho medzi turisticky najatraktívnejšie územia na Slovensku.

Hoci je rekreačné využitie okresu Námestovo z 3 oravských okresov relatívne najnižšie, v posledných rokoch sa rýchlo rozvíja. Staré objekty sa obnovujú a stavajú nové. V blízkosti záujmového územia sa nachádza rekreačná oblasť Oravská priehrada, ktorá je využívaná predovšetkým pre letný cestovný ruch.

V dotknutom území sa nachádza sa tu niekoľko lyžiarskych vlekov:

- lyžiarsky vlek Oravská Polhora, Polhorský hrádok, vlek Transport-1 dĺžky 600 m, prevýšenie 110 m a kapacita 1000 osôb, vlek Transport-2 dĺžky 600 m, prevýšenie 110 m a kapacita 1000 osôb; vlek PLV dĺžky 450 m, prevýšenie 120 m a kapacita 450 osôb; vlek PLV dĺžky 250 m, prevýšenie 85 m a kapacita 450 osôb; lyžiarsky vlek Oravská Polhora, Polhorský hrádok, vlek EPV-300 dĺžky 430 m, prevýšenie 85 m a kapacita 450 osôb
- lyžiarsky vlek Sihelné – SKI Grúniky, vlek EPV-300 dĺžky 600 m, prevýšenie 82 m a kapacita 150 lyžiarsky vlek Sihelné, vlek EPV-300 dĺžky 430 m, prevýšenie 82 m a kapacita 150 osôb parkoviska.

Okrem lyžiarskych vlekov je tu niekoľko možností ubytovania (napr. Chata Slaná Voda, Penzión Hrubjak, Reštaurácia Stará správa F. Herud, Biela farma, Oravský dvor, viacero možností ubytovania v súkromí intravilánov Sihelného a Oravskej Polhory). Na lokalite Slaná Voda je evidovaných 17 súkromných chát.

Turistickou atrakciou dotknutého územia je expozícia Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy na lokalite Roveň pod Babou horou, ktorú ročne navštívi okolo 3500 osôb, zväčša žiakov základných a stredných škôl. Ďalšou zaujímavou turistickou atrakciou - pamiatkou na 2. svetovú vojnu je systém opevnení - betónových bunkrov, postavených nemeckými vojskami v rokoch 1944 - 1945 lokalizovaných do prihraničných oblastí severne od obce Oravská Polhora. Zďaleka najväčším turistickým lákadlom územia je však samotná príroda. Najmä krajinné dominanty - Pilsko, Babia hora poskytujú veľa možností na turistiku.

Záujmovým územím prechádzajú trasy 7 značených turistických chodníkov:

- žltý značený turistický chodník č. 8571 trasovaný: Chata Slaná voda - Hviezdoslavova hájovňa - Babia hora
- červený značený turistický chodník č. 0846 trasovaný: Chata Slaná voda - dolina potoka Vonžovec - Borsučie - Malá Babia hora
- žltý značený turistický chodník č. 8569 trasovaný: Oravská Polhora - údolie Polhoranky - sedlo Pod Beskydom

- žltá značený turistický chodník č. 8573 trasovaný: Horné Gluchačky - Polhoranka - Jalovecké sedlo
- modro značený turistický chodník č. 2678 trasovaný: hrebeňom Oravských Beskýd (Pilsko - sedlo Hliny - Modralová - Babia hora)
- modro značený turistický chodník č. 2886 trasovaný: Sihelné, Vyšný mlyn - Skalisko, spojnicou so zelenou značkou chodníka č. 5567 (Oravské Veselé, Chata Pilsko - Pilsko)
- zeleno značený turistický chodník č. 5567 trasovaný: Oravské Veselé, Chata Pilsko - Dudová - Pilsko.

V sledovanom území vedie aj Medzinárodný náučný chodník cez Babiú horu. Na slovenskej strane je jeho trasa zhodná so žltou značeným turistickým chodníkom č. 8571 (Chata Slaná voda - Babia hora). Celková dĺžka chodníka je 12,4 km, z toho 8,4 km na slovenskej strane. Je na ňom 15 zastávok, z toho 10 na slovenskej strane. Územím prechádzajú nasledovné lyžiarske turistické trasy:

- Chata Slaná voda - Hviezdoslavova aleja - Hviezdoslavova hájovňa - vodopád na Bystrej - Rabčická hoľa - Vonžovec - Chata Slaná voda
- Chata Slaná voda - Vonžovec - Pod Borkom - Kohútova dolina - Píla.

V záujme medzinárodného rozvoja cestovného ruchu na slovensko - poľskom pohraničí boli v roku 1999 vytvorené turistické hraničné prechody. Otvorené sú sezónne a prechod je možné uskutočniť za účelom turistiky pešo, na bicykli alebo na lyžiach (na prechode Przywarówka je možné použiť aj invalidný vozík). V sledovanom území sa jedná o nasledovné prechody:

- Pilsko/Pilsko
- Oravská Polhora/Zawoja, Czatoša
- Gluchačky/Przełęcz Jalowiecka
- Babia hora/Babia Góra
- Oravská Polhora, Sedlo pod Palkočom/Przywarówka.

Dotknuté územie poskytuje množstvo kultúrnohistorických i prírodných atraktivít a má veľké predpoklady pre ďalší rozvoj cestovného ruchu. K tomu môže prispieť ubytovacími kapacitami aj plánovaná výstavba navrhovaného zámeru.

3.3.10 Poľovníctvo a rybárstvo

Poľovníctvo

Dotknuté územie patrí do jelenej chovnej oblasti J VI Slovenské Beskydy. Je rozdelené do 3 revírov, ktoré poľovnícky obhospodarujú 3 poľovnícke združenia. Západnú časť sledovaného územia v Oravských Beskydách i Podbeskydskej brázde spravuje PZ Sihelné (poľovnícky revír Sihelné o výmere 2161 ha, z toho lesný pôdny fond 961 ha). Severnú lesnatú časť územia v Oravských Beskydách obhospodaruje PZ Grúň Oravská Polhora (poľovnícky revír Babia hora o výmere 5474 ha, z toho lesný pôdny fond 5305 ha) a južnú prevažne odlesnenú časť situovanú najmä v Podbeskydskej brázde obhospodaruje PZ Oravská Polhora (poľovnícky revír Oravská Polhora o výmere 2700 ha, z toho lesný pôdny fond 791 ha). Poľovnícky revír Sihelné má III. bonitu, PR Oravská Polhora a PR Babia hora II. bonitu.

Hlavnou lovenou zverou je zver jelenia. Hojne sa však loví srnčia a diviacia zver. Kvalita trofejí jelenej zveri je na slovenské pomery dobrá.

Rybárstvo

Rybársky využívaná je len riečka Polhoranka, ktorá patrí medzi vody pstruhové. Ostatné vodné toky sú z rybárskeho hľadiska bezvýznamné a nie sú využívané na športový rybolov. Rybársky revír č. 430 riečka Polhoranka (v úseku od cestného mosta Námestovo - Zubrohlava po pramene) je v užívaní Lesov Slovenskej republiky š. p . OZ Námestovo. Rybársky revír Polhoranka je málo významný a menej využívaný ako susedné revíry (napr. Oravská priehrada, Biela Orava).

3.3.11 Kultúrnohistorické hodnoty a archeologické lokality územia

Obec Oravská Polhora bola založená v roku 1588 na valaskom práve. Pôvodne sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom a lesníctvom. V obci sa nachádzajú nasledovné kultúrne pamiatky:

- Rímskokatolícky kostol Božského srdca Ježišovho (postavený r. 1971)
- Kaplnka Božského srdca Ježišovho (pôvodne kostol – postavený r. 1928)
- Hviezdoslavova hájovňa.

Ďalšími zaujímavými kultúrnohistorickými pamätihodnosťami sú kaplnky a kríže v chotári obce, pamätná mohyla na výstup sv. otca Jána Pavla II na Babiú horu, ľudové drevenice, tajchy, vojenské bunkre z čias 2. svetovej vojny. Mimo intravilánu obce na lokalite Rovne pod Babou horou sa nachádza muzeálna Expozícia Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy a Expozícia Mila Urbana lokalizovaná do areálu Hviezdoslavovej hájovne. Spravuje ich Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava. Bohatá je kultúrna činnosť obce. Aktivity rozvíja harmonikár Goluska, gajdošská hudba Polhoranka, detská ľudová hudba Goluska, folklórny tanečný súbor Kviatecki, folklórna skupina Polhoranka, 2 chrámové spevácke zbory (detský i dospelí). K najvýznamnejším kultúrnym podujatiam obce patrí: medzinárodné stretnutie gajdošov, Dni Polhorských kúpeľov, Polhorský odpust, Folklórne slávnosti pod Pilskom a Babou horou, stretnutie Polhôr na Slovensku. V obci pracuje dobrovoľný hasičský zbor, telovýchovná jednota (futbalový oddiel). Obec má vlastnú knižnicu (umiestnená v základnej škole), videopožičovňu. Významnými rodákmi sú: Jozef Emanuel Cubínek (františkánsky kňaz, prekladateľ), Ján Cubínek (učiteľ, maliar), Július Pniáček (profesor, piarista vo Sv. Jure), Dáriuš Rusnák (právník, publicista), Miroslav Rypák (dendrológ). Obec Sihelné bola založená v roku 1629 na valaskom práve. Pôvodne sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom a ľanárstvom.

Zaujímavými kultúrnohistorickými pamätihodnosťami sú kaplnky a kríže v chotári, ľudové drevenice, rímskokatolícky kostol z roku 1994. K najvýznamnejším kultúrnym podujatiam obce patria Folklórne slávnosti pod Pilskom a Babou horou a odpustové slávnosti. V obci pracuje dobrovoľný hasičský zbor, telovýchovná jednota (futbalový oddiel, stolnotenisový oddiel, šachový oddiel). Obecná knižnica je umiestnená v základnej škole. Pri farskom úrade sa organizuje chrámový zbor. Významnými osobnosťami obce sú: Ignác Kolčák (maliar), Štefan Luscoň (kňaz, publicista).

3.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

3.4.1 Kvalita pôdy a horninového podložia

Stav horninového prostredia závisí od viacerých faktorov. V podmienkach flyšového podložia sú časté geodynamické javy ako sú zosuvy a erózia. Tieto sú síce všadeprítomným javom, no antropické vplyvy (napr. odlesňovanie, odstraňovanie pôdneho krytu, obrábanie pôdy a pod.) môžu túto činnosť urýchľovať resp. aktivizovať. Zosuvmi sú postihnuté najmä svahovité a podmáčané plochy v Oravských Beskydách a členitejších častiach Podbeskydskej brázdy. Všeobecne je v sledovanej oblasti vysoká náchylnosť na zosuvy, vo vyšších polohách masívu Pilska a Babej hory stredná. Plošná erózia je intenzívna predovšetkým na ornej pôde pri veľkoplošnom zoraní svahovitých pozemkov. Líniovito sa vyskytuje na brehoch vodných tokov a antropicky aj pri používaní nespevnených poľných a lesných ciest. Ich zlý technický stav má za následok, že na najviac postihnutých úsekoch vznikajú paralelné obchádzky, a tým sa erózia rozširuje. Najväčší vplyv má vodná erózia. Veterná je menej významná a vyskytuje sa predovšetkým v južnej časti územia na čerstvo zoraných poliach za suchého a veterného počasia. V rovinatých častiach Podbeskydskej brázdy a oblasti Jalovca je plošná erózia slabá (možný odnos pôdy 0,05 - 0,5 mm/rok). Na väčšine územia Oravských Beskyd a členitejších častiach Podbeskydskej brázdy je erózia stredná (možný odnos pôdy 0,51 - 1,50 mm/rok). V masíve Pilska, Babej hory a Sihelnianskeho hrádka je erózia silná (možný odnos pôdy 1,51 - 5,00 mm/rok).

Okrem geodynamických javov kvalitu pôdy a materskej horniny môžu negatívne ovplyvniť rôzne znečisťujúce látky antropogénneho pôvodu. Tieto sa do pôdy dostávajú z ovzdušia, splaškami, skládkami odpadov, nadmernou aplikáciou hnojív, automobilovou premávkou, ale aj rôznymi haváriami (napr. nákladných automobilov). Do pôdy sa dostávajú plošne (zo znečisteného ovzdušia, aplikáciou hnojív), líniovito (zo znečistených vodných tokov, v okolí frekventovaných ciest) alebo bodovo (skládky odpadov, chemických látok, hnojív, havárie automobilov apod.). V záujmovom území nie sú známe regionálne významné bodové zdroje znečistenia. Bežnými zdrojmi znečistenia nepresahujúcich lokálny význam je najmä poľnohospodárstvo a lesníctvo (únik ropných látok, hnojív) a obyvateľstvo (odpady, znečistenie vôd). Znečistenie z poľnohospodárstva najmä vďaka podstatnému zníženiu aplikácie agrochemikálií a zánikom poľnohospodárskeho družstva výrazne pokleslo. Dotknuté územie a jeho priľahlé okolie patrí medzi oblasti s relatívne čistými, nekontaminovanými pôdami. Odolnosť pôdy voči kyslým i zásaditým skupinám rizikových kovov je stredná. Jej odolnosť voči kompácii je v Podbeskydskej brázde slabá, na okrajoch Oravských Beskyd stredná a vo vyššie položených častiach tohto pohoria silná. Vzhľadom na prevažne kyslé materské podložie vo flyšovej oblasti sú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu v nižších polohách s nižšou a vo vyšších s vyššou pufracnou schopnosťou. Vrcholové časti masívu Babej hory a Pilska majú prirodzene kyslé vylúhované pôdy na minerálne chudobných substrátoch. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je veľmi nízky (hodnota Cd je 0).

3.4.2 Kvalita ovzdušia

Celá oblasť okresu Námestovo patrí k oblastiam Slovenska, kde hlavné zdroje znečistenie ovzdušia pochádzajú mimo tohto územia. Ide najmä o diaľkový prenos z oblasti Sliezska (Poľsko a Česká republika). V regióne Oravy je najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia

prevádzka Oravských ferozliatinárskych závodov. V okrese Námestovo sú najväčšie zdroje znečistenia priamo v okresnom meste - strojárne a bytový podnik. Stav ovzdušia v regióne je celkove nepriaznivý. Osobitne vysoké sú koncentrácie dusíka emitovaného z domácich i zahraničných zdrojov (8 - 10 g/ha). Hlavným zdrojom znečistenia v regióne je vykurovanie (oxidy síry, dusíka, CO, CO₂, tuhé látky). Znečistenie ovzdušia sa prenáša do zvýšenej acidity atmosférických zrážok, čo následne negatívne ovplyvňuje pôdu a rastlinstvo (osobitne zdravotný stav lesov). Celkove sa znečistenie ovzdušia úpadkom výroby, plynofikáciou a prechodom na iné vykurovacie médiá znižuje. Výnimkou je znečistenie z dopravy, ktoré naopak stúpa.

3.4.3 Kvalita vody

Všeobecne je kvalita podzemných vôd v sledovanom území priaznivá (I. až II. Trieda znečistenia) s nízkym stupňom znečistenia najmä v Oravských Beskydách. V okrese Námestovo sa nenachádzajú významné bodové zdroje znečistenia. Kvalitu podzemných vôd najviac negatívne ovplyvňuje znečistenie ovzdušia a poľnohospodárstvo. Na väčšine záujmového územia je riziko ohrozenia kvality podzemných vôd nízke, v nive Polhoranky stredné.

Kvalita povrchových vôd je všeobecne vyhovujúca a závislá od lokality. V lesnatých oblastiach je povrchová voda najčistejšia. Kvalita sa znižuje prechodom tokov do poľnohospodárskej krajiny (najmä s významným zastúpením ornej pôdy) a v obciach. Poľnohospodárska činnosť (najmä nevhodná aplikácia a skladovanie hnojív) a splaškové vody z intravilánu predstavujú najväčší zdroj znečistenia vôd záujmového územia. Kvalita podzemných vôd sledovaného územia je dobrá. Úroveň ich znečistenia je nízka, alebo je bez znečistenia (povodie Polhoranky nad Polhorskou Pílou).

3.4.4 Kvalita lesov

Z hľadiska poškodenia možno porasty listnáčov pozdĺž vodných tokov a lesy nižších polôh záujmového územia hodnotiť ako zdravé alebo veľmi slabo poškodené. Ide však o plošne neveliké lesné plochy. S rastúcou nadmorskou výškou a expozíciou svahov na severozápad však stav zdravotných lesov klesá. V masíve Pilska, na Sihelnianskom hrádku a masíve Babej hory sú porasty stredne až silne poškodené. Hlavnými príčinami poškodenia lesov sú imisie. V tomto ohľade patrí okres Námestovo k najviac poškodeným na Slovensku. Prevažuje kyslý imisný typ s popolčekom a najnižšou koncentráciou imisií. Zaťaženie lesov územia sýrou je v niektorých častiach sledovaného územia (napr. masív Pilska) až trojnásobne vyššie ako je limit (1000 mg/kg). Zaťaženie ťažkými kovmi je priemerné s výnimkou oblasti Pilska, kde je vysoké. Vysokých hodnôt dosahuje celková depozícia dusíka (až okolo 35 kg/ha rok). Zdravotný stav lesov významne negatívne ovplyvňujú biologický škodcovia - lykožrúty a v poslednom čase najmä huby. Z abiotických faktorov sa najnepriaznivejšie prejavuje vietor. Na zdravotný stav lesov vplýva aj ich nevhodné stanovištné zloženie (prevaha nepôvodných smrekových monokultúr), nevhodný genetický pôvod stromov, ale aj nedostatočná alebo nesprávna lesohospodárska činnosť a hygiena lesa. Súhra všetkých vplyvov má za následok zvyšovanie náhodnej (kalamitnej) ťažby a zhoršovanie zdravotného stavu lesov. V poslednom období prístupujú aj negatívne poveternostné podmienky a extrémny počasie, ktoré zrejme nevyhovujú

smreku. To má za následok zvýšené odumieranie práve tejto dominantnej dreviny lesov záujmového územia.

3.4.5 Skládky a smetiská

Okres Námestovo patrí medzi regióny Slovenska so strednou mierou zaťaženia odpadmi. Vážnym faktorom znižovania kvality životného prostredia sledovanej oblasti je nepriaznivý stav odpadového hospodárstva. Komunálny odpad sa z oboch obcí síce vyváža na skládku pri obci Zubrohlava, no značná časť obyvateľstva a právnických osôb vytvára nelegálne skládky. Tieto sú časté na brehoch vodných tokov, v rôznych výmoľoch a depresiách. Nelegálne skládky odpadov nielen zohyžďujú krajinu, ale môžu mať vážny dopad na znečistenie vôd a pôdy, ako aj na zdravotný stav obyvateľstva.

3.4.6 Zdravotný stav obyvateľstva

Všeobecne je zdravotný stav obyvateľstva na Slovensku pomerne nepriaznivý, čo sa odráža aj na nižšej strednej dĺžke života oproti vyspelým štátom. Takmer 83 % všetkých úmrtí u nás spôsobujú srdcovo-cievne ochorenia a nádorové ochorenia (stav v roku 2000). Hrubá miera úmrtnosti bola na Slovensku v roku 1995 9,8 ‰ a v roku 1996 9,5 ‰. V Žilinskom kraji bola podpriemerná (rok 1995 9,2 ‰ resp. rok 1996 8,6 ‰). Po roku 1991 došlo k miernemu poklesu úmrtnosti (najmä dojčenskej a novorodeneckej), čo sa prejavilo v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Nádej na dožitie pri narodení v roku 1996 bola u mužov 69,1 roka a u žien 77,2 roka. Aj napriek tomuto vývoju zostáva úmrtnosť v strednom veku najmä u mužov vážnym celospoločenským problémom.

Pri porovnaní základných štatistických ukazovateľov úmrtnosti okresu Námestovo s inými okresmi Slovenska patrí toto územie k okresom s najnižším počtom úmrtí. To naznačuje, že situácia v tomto regióne pokiaľ ide o vekovú štruktúru obyvateľstva, počet úmrtí i jeho príčin je priaznivejšia ako v iných častiach Slovenska.

3.4.7 Celková kvalita životného prostredia človeka

Z predchádzajúcej analýzy vyplýva, že na kvalitu životného prostredia vplýva množstvo faktorov, z ktorých viaceré ležia aj ďaleko za hranicami regiónu. Väčšina negatívnych vplyvov má pôvod mimo sledované územie. Celkove možno konštatovať, že až na stav bioty a zdravotný stav lesov, je trend stavu životného prostredia v posledných rokoch priaznivý. V sledovanom území možno vyčleniť najvážnejšie environmentálne problémy:

- Vážnym problémom je zhoršujúci sa zdravotný stav lesa. Kombinácia nepriaznivých faktorov, ako sú náhle zmeny počasia, zvýšený výskyt biologických škodcov, ale zrejme aj vysoký podiel nepôvodných smrečín a ďalšie faktory spôsobujú často rozsiahle kalamitné situácie. Riešenie tohto problému je žiaľ dlhodobého charakteru vyžadujúce spoluprácu viacerých rezortov včítane medzinárodnej spolupráce.
- V obciach Oravská Polhora a Sihelné nie je zatiaľ vybudovaná funkčná kanalizácia a čistiareň odpadových vôd, čo s narastajúcim množstvom produkovaných splaškov má nepriaznivý dopad na čistotu vodných tokov územia, osobitne Polhoranky a Sihelnianskeho potoka.

- Asi jedinou zložkou životného prostredia, u ktorej sa nepredpokladá zlepšovanie je stav bioty. Po legislatívnej stránke je síce tento celkom dobre riešený, realita je však diametrálne odlišná. U mnohých dotknutých orgánov, organizácií i väčšiny obyvateľstva chýba dostatočná vôľa tento problém riešiť. Aj v tomto smere je dôležité zvýšiť výchovu verejnosti.
- Kvalita poskytovaných rekreačných služieb v regióne zlepšuje, stav je v tomto smere relatívne priaznivý. Neúplná je vyššia a špecifická obslužná, kultúrna a spoločenská vybavenosť.

4 Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmierenie

4.1 Požiadavky na vstupy

4.1.1 Záber pôdy

Dotknuté územie zámeru sa nachádza v k. ú. Sihelné, a v k.ú. Oravská Polhora v areály jestvujúceho rekreačného zariadenia Biela farma. Podľa projektovej dokumentácie má mať zastavanú plochu 2009 m² (SO-02 Garáže), a 184,81m² (SO-01 Penzión Husky). Nakoľko sa jedná o kategóriu pozemkov „zastavané plochy a nádvoria“ nedôjde k záberu lesnej alebo poľnohospodárskej pôdy a terajšia kultúra pozemku bude zachovaná.

4.1.2 Nároky na zastavané územie

Zámer vybudovania navrhovaného zámeru je situovaný do extravilánu obce Sihelné (SO-02 Garáže) obce Oravská Polhora (SO-01 Penzión Husky). Jeho realizácia nevyvoláva žiadnu potrebu asanácie existujúcich objektov.

4.1.3 Spotreba vody

Spotreba vody sa predpokladá jednak pitnej vody pre fungovanie sociálnych zariadení, jednak požiarnej vody na hasenie prípadných požiarov

Pitná voda

Prevádzka objektov navrhovaného zámeru sa plánuje celoročná.

Pitná voda bude odoberaná z existujúceho zdroja vody rekreačného areálu Biela farma o kapacite 6,7 l/s. Vodovodná prípojka bude vedená potrubím DN 40.

Požiarna voda

Potreba požiarnej vody bude riešená z existujúceho vodojemu pitnej vody a zdrže na potoku Plšetnica. DO objektu SO-02 Garáže je naprojektované požiarne potrubie k celkom 5 ks hydrantov. Napojenie na požiarnu vodu je možné aj z jestvujúceho hydrantu pri súčasnej rekreačnej Chate Biela farma (cca 60 m).

4.1.4 Ostatné surovinové a energetické zdroje

K výstavbe navrhovaného zámeru budú potrebné surovinové zdroje (drevo, železo, oceľ, betón atď.), ktoré bude zabezpečovať dodávateľ. Počas prevádzky sú nároky na surovinové zdroje vyvolané potrebou opráv a údržby jednotlivých zariadení.

Elektrická energia

Rekreačný areál Biela farma je napojený na jestvujúcu samostatnú trafostanicu 22 kV/380. V zmluvne dojednanom odbere je dohodnutý odber 280 kW. V súčasnosti sa využíva približne 220 kW. Potenciálna kapacita trafostanice je dostatočná na súčasné i plánované potreby rekreačného areálu Biela farma. Spotreba elektrickej energie a pohonných hmôt počas výstavby turistickej ubytovne bude daná použitou technikou, technológiou výstavby a bude zabezpečovaná dodávateľom stavby napojením na existujúcu sieť.

4.1.5 Dopravná a iná infraštruktúra

Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou záujmového územia je štátna cesta I/78 Oravský Podzámok - Hruštín - Lokca - Námestovo - Oravská Polhora - štátna hranica PL/SK. Z nej môžu prichádzať záujemcovia z Poľska a v smere od Oravskej Polhory. Na ňu sa napája čiastočne spevnená lesno - poľná cesta vedúca do Sihelného. Od križovatky s cestou I/78 je rekreačný areál Biela farma vzdialený 0,3 km. Vyššie uvedená lesno - poľná cesta sa na hornom konci obce Sihelné napája na komunikáciu č. III/52015 (Rabča - Sihelné), ktorá sa v Rabči nadväzuje na cestu I. triedy č. I/78. Od horného konca obce Sihelné (komunikácie č. III/52015) po rekreačný areál Biela farma je po tejto lesno - poľnej ceste vzdialenosť 1,7 km.

Vodovodná prípojka na pitnú vodu je od existujúceho rezervoára vzdialeného 35 m. Elektrická energia je do rekreačného areálu Biela farma privedená 22 kV nadzemným vedením z Oravskej Polhory. Pri penzióne rekreačného areálu Biela farma sa nachádza samostatná trafostanica pre tento areál, z ktorého je realizovaný odber elektrickej energie pre všetky objekty areálu, včítane plánovaného odberu pre navrhovaný zámer. Telekomunikačná prípojka je realizovaná z Oravskej Polhory. Plyn nie je v záujmovom území zavedený.

4.1.6 Nároky na pracovné sily

Potreba pracovných síl pri výstavbe areálu je závislá na spôsobe výstavby a jej dĺžke ako aj špecifických podmienkach dodávateľa. Prevádzka navrhovaného zámeru predpokladá vytvorenie 2-3 stálych pracovných miest s výhľadom vytvorenia ďalších miest s predpokladaným nárastom návštevnosti a využívania areálu.

4.1.7 Iné nároky

Pri výstavbe a prevádzke navrhovaného zámeru sa nepredpokladajú žiadne ďalšie nároky, okrem nárokov špecifikovaných v kapitolách 4.1.1. až 4.1.6. tohto zámeru.

4.2 Údaje o výstupoch

4.2.1 Zdroje znečistenia ovzdušia

Celá prevádzka objektov navrhovaného zámeru bude fungovať s použitím elektrickej energie. Vykurovanie v chladnej časti roka resp. chladnom období bude zabezpečené z

existujúcej kotolne v prevádzkovom objekte (pevné palivo - drevo, drevené brikety a čierne uhlie). Vzhľadom na celkovú kapacitu kotolne je však miera znečistenia ovzdušia minimálna.

Ďalším zdrojom znečistenia ovzdušia je prevádzka vozidiel (osobných automobilov) dovážajúcich a odvážajúcich ubytovaných hostí a používaných na jej prevádzku a údržbu.

K dočasnému zdroju znečistenia ovzdušia patrí aj užívanie stavebnej techniky so spaľovacími motormi a samotné zemné práce (prašnosť). Celkove je však zvýšenie znečistenia ovzdušia vplyvom realizácie zámeru minimálne, bez významného vplyvu na životné prostredie.

4.2.2 Odpadové vody

Produkcia splaškových odpadových vôd je viazaná na sociálne zariadenia objektov navrhovaného zámeru. Likvidácia odpadových (splaškových) vôd bude riešená napojením na existujúcu nepriepustnú žumpu. Splaškové odpadové vody budú následne spracovávané v zmysle platnej legislatívy. Množstvo vypúšťaných splaškových vôd je rovné spotrebe vody v oboch objektoch navrhovaného zámeru.

Dažďové vody zo striech budú odvádzané drenážnym potrubím do okolitého terénu, z objektu SO-02 Garáže bude dažďová kanalizácia zaústená do existujúceho jazierka, ktoré sa nachádza na pozemku stavebníka..

Počas výstavby vzniknuté splaškové vody budú likvidované v existujúcich WC Penziónu rekreačného areálu Biela farma napojených na súčasnú ČOV.

4.2.3 Iné odpady

Počas výstavby navrhovaného zámeru sa očakáva vznik odpadov zo stavebnej činnosti ako ostatný odpad a v malej miere aj nebezpečný odpad z obalov náterových hmôt a pod. Tento bude likvidovaný dodávateľom stavby legálnym spôsobom v zariadeniach na to určených.

V malej miere bude nebezpečný odpad z obalov náterových a impregnačných látok vznikať aj pri údržbe ubytovne počas jej prevádzky. Tento bude likvidovaný legálnym štandardným spôsobom ako v na to určených zariadeniach.

Prevádzkou navrhovaného zámeru budú vznikať odpady typu domového odpadu (t. j. v kategórii ostatný odpad). Umiestnenie odpadu je v kontajneroch. Jeho pravidelný odvoz sa bude zabezpečovať v rámci celkového odvozu odpadu z rekreačného areálu Biela farma. V nadväznosti na zavedenie separovaného zberu druhotných surovín v obci Sihelné resp. Oravská Polhora sa navrhuje triedenie odpadov aj v celom rekreačnom areáli Biela farma.

4.2.4 Zdroje hluku

Zdrojom hluku pri výstavbe navrhovaného zámeru budú najmä stavebné mechanizmy, nákladné automobily, motorové vozidlá a činnosť súvisiaca s ich používaním. Výstavba je však krátkodobého charakteru a tento zdroj hluku bude len dočasný a prijateľnej intenzity. Pri výstavbe sa očakáva zvýšené pôsobenie hluku na živočíšstvo v bezprostrednom okolí staveniska.

Pri prevádzke navrhovaného zámeru budú zdrojom hluku najmä motorové vozidlá obsluhy a návštevníkov areálu. Samotná prevádzka turistickej ubytovne bude produkovať hluk v nepatrnej miere (napr. bežné domáce elektrospotrebiče, TV).

4.2.5 Zdroje vibrácií

K zvýšeným vibráciám dôjde len pri výstavbe pôsobením prejazdu ťažkej techniky a stavebných mechanizmov. Ide však o vplyv krátkodobého charakteru. Nepredpokladáme negatívny dopad na životné prostredie človeka a živé organizmy.

4.2.6 Zdroje žiarenia

Pri výstavbe a prevádzke navrhovaného zámeru nevzniknú zdroje osobitného žiarenia.

4.2.7 Zdroje tepla

Pri výstavbe a prevádzke navrhovaného zámeru nepredpokladá vznik tepla nad bežný rámec.

4.2.8 Zdroje zápachu

Vznik zápachu bude pri prevádzke a výstavbe navrhovaného zámeru obmedzený na výfukové plyny z prevádzky stavebných mechanizmov dodávateľa stavby, motorových vozidiel obsluhy prevádzky areálu a návštevníkov. K zápachu dôjde aj pri aplikácii náterových látok počas výstavby a údržby turistickej ubytovne. Vzhľadom na rozsah a charakter výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti vplyv potenciálneho zápachu na životné prostredie a živé organizmy možno považovať za nepodstatný.

4.2.9 Vyvolané investície

Realizáciou zámeru nevzniknú iné vyvolané investície okrem investícií na zámer samotný.

4.2.10 Iné očakávané vplyvy

Nepredpokladáme vznik ďalších podstatných vplyvov ako už spomenutých.

4.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

4.3.1 Vplyvy na obyvateľstvo

Z vplyvov potenciálne ohrozujúcich zdravie obyvateľstva realizáciou tohto zámeru je pôsobenie hluku, zápachu a emisií pri výstavbe a prevádzke vplyvom prejazdu motorových vozidiel jednak na lokalite realizácie zámeru, jednak v obciach Oravská Polhora a Sihelné. Vzhľadom na charakter a rozsah výstavby i prevádzkovej činnosti a jej polohu mimo extravilány obcí sa nepredpokladá, že tieto negatívne vplyvy môžu významne ovplyvniť zdravotný stav obyvateľstva. Zvýšenie dopravného zaťaženia cestných komunikácií sa oproti súčasnému stavu očakáva zanedbateľné.

4.3.2 Vplyvy na prírodné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie, geodetické javy, nerastné suroviny a geomorfologické procesy

Nepredpokladá sa negatívny vplyv na horninové prostredie, ani aktivácia geodynamických javov. K zvýšeniu erózie môže dôjsť pri zemných prácach - kladení

inžinierskych sietí. Zemina získaná pri kladení inžinierskych sietí v zemi sa uloží na pôvodné miesto a terén zarovná do pôvodného stavu. Objekt garáže si vyžiada rozsiahlejšie výkopové práce vo svahu vedľa budovy penziónu Biela farma a jeho sanáciu, aby sa stavba vhodne osadila do terénnej nerovnosti a zároveň sa eliminovala možnosť ďalšej erózie svahu v budúcnosti. Zemina získaná pri zakladaní stavieb objektov sa rozplaníruje v ich bezprostrednom okolí.

Pri samotnej prevádzke sa vplyv na horninové prostredie nepredpokladá. Vzhľadom na kapacitu ubytovne a spevnené okolité plochy sa oproti súčasnému stavu neočakáva zvýšená erózia spôsobená rekreačným využívaním územia. Vplyv na nerastné suroviny sa nepredpokladá, pretože v záujmovom území sa žiadne významné nerastné zdroje nenachádzajú. Vzhľadom na charakter výstavby a prevádzky sa neočakáva kontaminácia horninového podložia cudzorodými látkami.

Vplyvy na pôdu

Realizáciou objektu SO 01 Penzión Husky a objektu SO 02 Garáže sa síce plánuje záber 184,81 m² a 2009,0 m² plochy, no ide o pôdu využívanú ako zastavané plochy a nádvoría (takto aj oficiálne evidovanú v katastri nehnuteľností) na mieste. Tieto plochy predstavujú navážky rôzneho druhu materiálu len sporadicky zarastená ruderálnou vegetáciou realizované pri výstavbe rekreačného areálu Biela farma, parkovisko, vnútroareálové cesty, svah ohrozený pôdnou eróziou vedľa budovy penziónu Biela farma. Miesta, na ktorých sa plánujú realizovať zemné práce pre inžinierske siete, sú v súčasnosti využívané ako nespevnené parkovacie plochy minimálne porastené nízkou trávou. Zemina získaná pri výstavbe inžinierskych sietí sa použije na rovnakom mieste a terén sa zarovná. Ostatná zemina (zo zakladania stavby oboch objektov) sa použije v ich bezprostrednom okolí na zarovnanie terénu. Pri výstavbe nedôjde ani k dočasnému skládkovaniu zeminy mimo dotknutej parcely vedenej ako zastavaná pôda.

Samotná prevádzka nepredpokladá negatívny vplyv na pôdu dotknutého územia. Vplyv na pôdu jej kontamináciou cudzorodými látkami sa počas prevádzky ani výstavby nepredpokladá. Celkove sa realizáciou tohto zámeru nepredpokladá významný vplyv na pôdu dotknutého územia.

Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Počas výstavby sa pri zemných prácach očakáva krátkodobo malý vplyv na podzemné vody. Ide o zemné práce (zakladanie stavby, výkopy pre inžinierske siete). Brodenie močiarov ani iných povrchových vôd sa nepredpokladá, mokrade sa na miestach stavebných aktivít nenachádzajú.

Počas prevádzky sa nepredpokladá významný vplyv na povrchovú vodu, ani vplyv na podzemnú vodu.

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Územie Oravy patrí do oblastí so značne znečisteným ovzduším najmä z diaľkového prenosu. V porovnaní s ním je potenciálne znečistenie realizáciou tohto zámeru zanedbateľné. Počas výstavby sa predpokladá znečistenie ovzdušia prašnosťou pri stavebných prácach a z výfukových plynov stavebných mechanizmov. Toto znečistenie bude lokálne na stavenisku a v menšej miere na prístupových komunikáciách. Vzhľadom na charakter a rozsah výstavby nejde o významné zvýšenie znečistenia ovzdušia.

K zvýšeniu znečistenia ovzdušia počas prevádzky dôjde vplyvom emisií z kotolne na tuhé palivá a emisií výfukových plynov motorových vozidiel dopravujúcich návštevníkov areálu a jeho obsluhy. Ani pri plnom využití areálu sa neočakáva významnejšie znečistenie ovzdušia. Vplyv na miestnu klímu je vzhľadom na rozsah činnosti zanedbateľný..

Vplyvy na hlukovú situáciu v území

Zvýšená hlučnosť sa predpokladá pri výstavbe turistickej ubytovne najmä činnosťou nákladnej dopravy zabezpečujúcej dovoz staveného materiálu a pri zemných prácach. Výstavba je časovo obmedzená a vzhľadom na jej rozsah a charakter sa očakáva intenzita hluku obdobná, ako pri bežnej poľnohospodárskej, či lesohospodárskej činnosti.

Pri prevádzke navrhovaného zámeru budú zdrojom hluku najmä motorové vozidlá obsluhy a návštevníkov areálu. Prevádzka bude produkovať hluk v podstatne menšej miere ako výstavba.

Vzhľadom na už existujúci areál a existujúcu činnosť sa realizáciou navrhovaného zámeru zásadným spôsobom hlukový impakt danej lokality nezvýši.

Vplyvy na genofond a biodiverzitu

Nakoľko ide o čiastočne existujúcu činnosť lokalizovanú do urbanizovaného územia (rekreačný areál Biela farma), jej vplyv na živé organizmy je minimálny. Navyše ide o činnosť ktorá sa tu už doteraz realizovala (doterajšia lôžková kapacita je 38 lôžok, navrhovaná v turistickej ubytovni 28 lôžok, dvojpodlažný garážový dom s 71 miestami). Iný vplyv bude mať výstavba a iný prevádzka areálu. Tak isto je rozdielny vplyv na rastliny, živočíchy a v rámci nich je rozdielny na rôzne živočíšne skupiny.

Rastlinstvo

Negatívny vplyv na rastlinstvo bude minimálny. Samotná realizácia navrhovaného zámeru je lokalizovaná na zastavanú plochu. Terén je len sporadicky pokrytý vegetáciou navyše ruderálneho charakteru. Výrub nelesnej zelene sa vôbec nepredpokladá, pretože všetky dotknuté plochy už v súčasnosti sú buď vôbec neporastené vegetáciou, alebo len trávnatými plochami. Výskyt vzácnych, ohrozených alebo chránených rastlinných druhov či rastlinných spoločenstiev nebol na plochách bezprostredne dotknutých plánovanou výstavbou a prevádzkou rekreačného areálu Sihelné zaznamenaný a ani sa nepredpokladá.

Samotný investor a prevádzkovateľ má záujem na vytvorení esteticky vhodného rekreačne prijateľného prostredia. Preto je v jeho záujme, aby sa poškodenie vegetácie počas výstavby minimalizovalo a po jej skončení terén čo najskôr vhodne ozelenil.

Pri prevádzke zámeru sa nepredpokladá negatívny vplyv na rastlinstvo. Celkove možno konštatovať, že vplyv výstavby i prevádzky navrhovaného zámeru sa na chránené rastliny a cenné rastlinné spoločenstvá nepredpokladá. Vplyv na ostatnú vegetáciu bude nevýznamný a plošne obmedzený na obdobie výstavby.

Živočíšstvo

Najväčší vplyv na živočíšstvo bude počas výstavby. Táto sa bude realizovať vo vegetačnom období, t. j. v čase aktivity maximálneho počtu druhov. Vzhľadom na jeho malý rozsah sa predpokladá vplyv predovšetkým na bezstavovce. Ohrozenie živočíchov kolíziou s vozidlami na komunikáciách počas výstavby je síce možné, ale toto existuje aj v súčasnosti. Zemnými prácami asi dôjde k usmrteniu najmä bezstavovcov, teoreticky aj zemných stavovcov

(napr. drobné zemné cicavce, obojživelníky, plazy) a k dočasnému narušeniu ich stanovišť. Tento vplyv je však minimálny, pretože na väčšine miest dotknutých zemnými prácami je denzita živočíchov minimálna pre nepriaznivé stanovište (parkovisko, plochy bez vegetácie).

Negatívne ovplyvnenie živočíchov počas výstavby vyrušovaním sa týka len stavovcov, osobitne vtákov a cicavcov. Výstavba sa bude realizovať priamo v rekreačnom areály Biela farma, kde sa buď citlivejšie druhy bežne nevyskytujú, alebo sú na vyrušovanie z tohto areálu zvyknuté. Pre plošne malý rozsah činnosti a charakter vyrušovania negatívny vplyv na živočíšstvo nie je až na záber pôdy, zemné práce výrazne rozdielny oproti súčasnému stavu pri bežnom obhospodarovaní.

Iná bude situácia počas prevádzky. Pri nej sa negatívny vplyv oproti výstavbe zníži. K usmrteniu menej pohyblivých živočíchov môže dôjsť najmä prejazdom automobilov ubytovaných hostí a prevádzky rekreačného areálu. Tento stav však existuje aj v súčasnosti a nepredpokladá sa významné zvýšenie ohrozenia oproti súčasnému stavu. Vplyv vyrušovania bude veľmi blízky súčasnému stavu a celkove málo významný. Neočakávajú sa ani otravy živočíchov, pretože pri prevádzke nevznikajú toxické látky. Likvidácia všetkých odpadov počas výstavby i prevádzky je zabezpečená legálnym spôsobom bez vplyvu na živé organizmy. Elektrická prípojka aj ďalšie pripojenia budú vedené zemou. Z tohto dôvodu sa úhyny vtákov nárazom na vzdušné vedenia (telefón, elektrina) neočakávajú. Nepredpokladá sa, že vplyvom výstavby alebo prevádzky dôjde k ohrozeniu vzácných a chránených živočích, ich biotopov, osobitne prioritných druhov Chráneného vtáčieho územia Horná Orava.

Celkove možno konštatovať, že negatívny vplyv navrhovaného zámeru na živočíchy je málo významný. Neočakáva sa zníženie biodiverzity dotknutej lokality alebo je okolia. Vzhľadom na polohu lokality, charakter i rozsah navrhovanej činnosti, sa významný negatívny vplyv na jednotlivé existujúce alebo navrhované prvky územného systému ekologickej stability nepredpokladá.

4.3.3 Vplyvy na urbánny komplex a využitie zeme

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na priemysel a služby hodnoteného územia. Nedôjde k novým záberom poľnohospodárskej, či lesnej pôdy. Vplyv na rybárske obhospodarovanie dotknutého územia sa neočakáva a vplyv na poľovníctvo bude len málo významný.

4.3.4 Vplyvy na kultúru a pamiatky

Nepredpokladajú sa žiadne vplyvy na kultúru a kultúrne pamiatky nakoľko všetky evidované kultúrne pamiatky dotknutého územia sú niekoľko km vzdialene od predmetnej lokality.

4.4 Hodnotenie zdravotných rizík

Realizáciou zámeru sa nepredpokladajú žiadne vplyvy, ktoré by významne ohrozovali zdravotný stav obyvateľstva. Riziká spojené s hlučnosťou, znečisťovaním ovzdušia i vznikom nebezpečných odpadov sú minimálne a zvládnuteľné bežne dostupnými opatreniami. Všetky používané materiálové a technické prostriedky pri výstavbe i prevádzke budú spĺňať nároky na ne kladené v zmysle platných noriem, včítane nárokov v oblasti ochrany zdravia. Výstavba turistickej ubytovne bude v súlade s príslušnými právnymi predpismi, včítane predpisov v

oblasti zdravotníctva. Výstavbou a prevádzkou nevznikajú osobitné zdravotné riziká, ktoré by významnejšie ohrozovali zdravie obyvateľstva v okolí, zamestnancov i užívateľov turistickej ubytovne.

4.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Lokalita bezprostredne dotknutá realizáciou tohto zámeru ležiaca vo vnútri už existujúceho rekreačného areálu Biela farma je vedená ako zastavaná plocha a nachádza sa v zóne D Chránenej krajinej oblasti Horná Orava a v Chránenom vtáčom území Horná Orava. Podľa cieľov ochrany CHKO Horná Orava je 2. stupeň, čiže zóna D vytvorená za účelom rozvoja aktivít človeka pri zachovaní rozptýlených fragmentov biotopov národného významu, zachovaní typického krajinného rázu a krajinej štruktúry. Tieto podmienky predmetný zámer spĺňa. Vzhľadom na polohu a rozsah činnosti sa realizáciou zámeru Areál Biela Farma – stavebné úpravy nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na chránené územia ani schválené územia sústavy Natura 2000.

4.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu ich pôsobenia

Za relevantné možno považovať nasledovné vplyvy na životné prostredie:

Ovzdušie: znečistenie ovzdušia sa pri výstavbe očakáva z použitých motorových vozidiel, a to na lokalite výstavby a tiež pri prejazde na stavenisko. Vzhľadom na rozsah výstavby bude tento vplyv malý. Samotná prevádzka bude produkovať znečisťujúce látky len v minimálnej miere (spaliny v kotolni na pevné palivo). Zdrojom znečistenia budú tiež motorové vozidlá návštevníkov a prevádzky. Celkove však možno očakávať, že znečistenie ovzdušia pri výstavbe i prevádzke bude nevýznamné.

Hluk: Vzhľadom na súčasnú frekvenciu automobilovej premávky na nich a predpokladaný nárast hlučnosti výstavbou a prevádzkou turistickej ubytovne, je toto zvýšenie hlučnosti zanedbateľné. Z tohto dôvodu sa očakáva, že hlučnosť výstavby a prevádzky nebude mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie.

Vplyv na horninové prostredie a pôdu: Do úvahy pripadá erózia pôdy pri zemných prácach počas silných dažďov. Očakávame, že realizáciou navrhovaného zámeru v podobe objektu SO 02 Garáže dôjde k sanácii svahu vedľa existujúcej stavby Penziónu Biela Farma, ktorý podlieha pôdnej erózii. Vplyv na horninové prostredie a pôdu počas prevádzky sa nepredpokladá. Celkove je nepriaznivé pôsobenie realizácie zámeru na tieto zložky životného prostredia minimálny, skôr pozitívny.

Voda: vplyv na podzemné vody počas výstavby a prevádzky je nevýznamný. Podzemné vody môžu krátkodobo ovplyvniť zemné práce spojené s výstavbou navrhovaného zámeru. Vplyv na povrchové vody sa v prípade výstavby a prevádzky nepredpokladá. Znečistenie povrchových a podzemných vôd splaškovými vodami je eliminované ich čistením v ČOV. Celkove je nepriaznivé pôsobenie realizácie zámeru na vody minimálne.

Ochrana prírody a krajiny: výstavbou ani prevádzkou navrhovaného zámeru sa nepredpokladá významný vplyv na Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava a Chránené vtáčie územie Horná Orava. Zásadný vplyv na hodnotné biotopy a rastlinné druhy vzhľadom na

polohu, rozsah a charakter navrhovanej činnosti sa nepredpokladá. Do úvahy pripadá vplyv na chránené živočíchy, jednak priamou likvidáciou pri výstavbe zemnými prácami, usmrtením na komunikáciách, či vyrušovaním. Počas prevádzky bude ohrozenie záujmov ochrany prírody nižšie. Priame usmrcovanie sa nepredpokladá s výnimkou kolízií s automobilmi návštevníkov a prevádzky ubytovne. Toto ohrozenie však bude v zásade rovnakého charakteru ako v súčasnosti. Hluk, a s tým spojené vyrušovanie živočíchov, bude rovnakého charakteru ako doteraz, len mierne zvýšené počas výstavby ubytovne.

Vplyv na obyvateľstvo: vplyv na obyvateľstvo bude pozitívny i negatívny. Negatívny vplyv vyplýva najmä zo samotného procesu výstavby zámeru. Ide najmä o znečistenie ovzdušia, zápach, hluk a zvýšená doprava po miestnych komunikáciách pri výstavbe, z časti aj zvýšená doprava počas prevádzky navrhovaného zámeru.

Pozitívny vplyv vyplýva najmä zo zlepšenia sociálno-ekonomickej úrovne miestneho obyvateľstva, potenciálnym zvýšením zamestnanosti v regióne, z rozvoja miestneho hospodárstva zlepšením poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu. Nemenej významným pozitívnym prínosom je dokončenie a úprava rozpracovaného areálu Biela Farma do finálnej podoby a tým zlepšenie krajinné-estetického vnímania danej lokality.

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo má navrhovaná činnosť viac pozitívny ako negatívny dopad.

4.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Jediným možným negatívnym vplyvom, ktorý by mohol presahovať štátne hranice, sú emisie z kotolne na pevné palivo. Ako palivo sa bude používať drevo, čierne uhle, drevené brikety a drevené peletky. Vzhľadom na sústredenie maximálneho využívania kotla do zimného obdobia nebude tento vplyv celoročný a plne intenzívny. Z tohto hľadiska, prihliadnúc na pozitívny prínos realizácie zámeru, je cezhraničný vplyv v podobe emisii zanedbateľný.

4.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia

Vzhľadom na realizáciu zámeru v už existujúcom antropicky poznačenom areály a rozšírenie už existujúcej činnosti neočakávame významné negatívne vplyvy na predmet ochrany prírody a krajiny. V súvislosti s očakávaným nárastom počtu rekreantov v danej oblasti sa môže očakávať zvýšený pohyb osôb na turistických chodníkoch v jednotlivých zónach CHKO Horná Orava, a tým zvýšené riziko pohybu aj mimo značených trás. Tento vplyv sa dá eliminovať umiestnením vhodných informačných tabúl aj priamo v areály Biela Farma, prípadne poskytnutím vhodne spracovaných turistických sprievodcov. Realizáciou zámeru očakávame najmä vplyv v socio-ekonomickej oblasti.

Negatívny vplyv súvisiaci s výstavbou v areály má krátkodobý charakter, ktorý je možné minimalizovať dôsledným dodržiavaním navrhnutých opatrení a platnej legislatívy.

4.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Na základe analýzy predpokladaných vplyvov navrhovaného zámeru nie je možné vylúčiť určité riziká (enviromentálne, bezpečnostné aj zdravotné) spojené s výstavbou a prevádzkou (havárie stavebných mechanizmov, poruchy technológie, havárie inžinierskych

sietí, nedodržanie technologických postupov a porušenie pracovnej disciplíny, nesprávne nakladanie s odpadom a iné) ako aj faktory seizmické, klimatické prípadne katastrofické. Pri realizácii navrhovanej činnosti bude potrebné zohľadniť všetky predpokladané vplyvy ako aj možné riziká v súvislosti so stavebnými prácami pričom zhotoviteľ sa bude musieť riadiť o. i. Nariadením vlády SR č. 510/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Pri zriaďovaní navrhovanej činnosti budú využité všetky skúsenosti a zapracované všetky bezpečnostné opatrenia z obdobných existujúcich prevádzok. Osobitná pozornosť bude venovaná bezpečnosti a prevencii pred požiarom. Potenciálnym rizikom spojeným s prevádzkou ubytovne je aj výskyt úrazov u jeho užívateľov

Vyššie uvedené riziká sa dajú minimalizovať dôsledným dodržiavaním príslušných právnych predpisov, rešpektovaním technologických postupov, zavádzaním lepších technológií, dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových zásad a pod.

4.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti je možné realizovať opatrenia, ktoré minimalizujú jej nepriaznivý dopad na životné prostredie.

Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov počas výstavby

- zabezpečenie kvalitného a seriózneho dodávateľa, ktorý má skúsenosti s výstavbu ubytovacích kapacít
- minimalizácia dĺžky výstavby
- zabezpečenie dodržiavania pracovnej disciplíny a vhodnej organizácie výstavby
- obmedzenie pohybu stavebných mechanizmov výlučne na priestor staveniska a prístupovú cestu
- zabezpečenie vyhovujúceho technického stavu používaných stavebných mechanizmov a nákladných áut a jeho pravidelnej kontroly za účelom minimalizácie tvorby hluku, emisií a úniku ropných látok
- technické zabezpečenie parkovísk a prístupovej komunikácie proti úniku ropných látok
- zabezpečenie prieskumu trasy realizácie prístupovej komunikácie za účelom záchrany obojživelníkov a iných stavovcov vyskytujúcich sa na mieste zemných prác alebo vo vykopaných základoch stavieb či zemných ryhách
- minimalizácia odpadov vzniknutých počas výstavby a nakladanie s nimi v zmysle platnej legislatívy
- rešpektovanie výsledkov geologického prieskumu pri zakladaní stavby
- zemné práce plánovať mimo obdobia očakávaného daždivého počasia
- urýchlené odstránenie prípadne vzniknutých erózných rýh
- využitie nespotrebovanej zeminy na zarovnanie terénu v okolí ubytovne s vylúčením jej uloženia v mokradiach a iných prírodne hodnotných lokalitách
- realizácia všetkých elektrických a telefónnych prípojok zemou

- urýchlená realizácia terénnych úprav po výkopových prácach s ich následným zatrávením
- realizácia výsadby zelene v blízkom okolí turistickej ubytovne najmä za účelom zmiernenia vizuálneho defektu technických prvkov v krajine a to
- vylúčiť výsadbu invázných druhov rastlín v okolí areálu

Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov počas prevádzky

- zabezpečenie dodržiavania prevádzkových predpisov, prevádzkového poriadku pre návštevníkov s ohľadom na ochranu prírodného prostredia
- pravidelná a nezávadná likvidácia odpadov z prevádzky objektov a z priestorov pre návštevníkov a zabezpečenie kontajneru na ukladanie odpadov proti prístupu divo žijúcich zvierat
- pravidelný monitoring stavu celého rekreačného areálu najmä s ohľadom na možnosť vzniku zosuvov, erózných rýh a nelegálneho skládkovania odpadov
- zamedzenie parkovania návštevníkov mimo parkovacích miest na to určených
- vylúčenie pohybu motorových vozidiel mimo komunikácií na to určených

4.11 Pôsobenie očakávaného vývoja ak by sa činnosť nerealizovala

Zaujmová lokalita leží v rekreačnom areály Biela farma, v extraviláne obce Sihelné, na type pozemku zastavané plochy a nádvoria. Priamo na plochách dotknutých plánovanou výstavbou turistickej ubytovne nie sú zistené prírodovedne hodnotné druhy alebo biotopy.

V prípade, ak by sa zámer nerealizoval, plocha na mieste objektu SO 02 – garáže by sa využívala doterajším spôsobom. Zčasti by slúžila ako parkovisko pre návštevníkov a prevádzkovateľa rekreačného areálu, ako skladisko rôzneho materiálu. Svah vedľa existujúcej budovy Penziónu Biela Farma by naďalej podliehal pôdnej erózii. Zároveň by nedošlo k zhodnutiu rekreačného potenciálu predmetnej lokality. Stav zložiek životného prostredia v okolí rekreačného areálu by sa výrazne nemenil a zachovalo by sa doterajšie využívanie (poľnohospodárstvo, lesníctvo).

Vzhľadom na vysoko progresívny demografický vývoj regiónu by sa prehlbovala alebo stagnovala sociálno-ekonomická situácia miestneho obyvateľstva. Nerealizáciou zámeru môžeme predpokladať vyšší tlak na budovanie obdobných ubytovacích kapacít a s tým súvisiacej infraštruktúry na iných, nových lokalitách, čo by mohlo byť v rozpore so všeobecným konceptom prioritného rozvoja a dobudovania už existujúcich rekreačných zariadení.

4.12 Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Územný plán obce Sihelné bol schválený v roku 1994 a počíta sa v ňom s rozvojom rekreačného areálu Biela farma.

Navrhovaná činnosť na danej lokalite nie je konkrétne zahrnutá do územnoplánovacej dokumentácie, avšak podpora rozvoja cestovného ruchu včítane výstavby ubytovacích kapacít a infraštruktúry s tým súvisiacej v regióne Orava je v súlade so všetkými relevantnými plánmi a ďalšími strategickými dokumentmi.

Navrhovaná činnosť nie je v rozpore s inými plánmi ochrany prírody, vodného hospodárstva a pod.

4.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zákon č. 24/2005 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádza limitné hodnoty, na základe ktorých sú určité činnosti zaradené do posudzovania. Podľa prílohy č.8 predmetného zákona spadá predmetná činnosť (SO 01 Penzión Husky) do povinného hodnotenia, a to skutočnosťou, že sa jedná o výstavbu ubytovacieho zariadenia v chránenom území – v 2. stupni územnej ochrany.

Prahová hodnota pre zisťovacie konanie podľa tabuľky č.14, položky č. 1 – Účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch je 60 ubytovacích miest mimo zastavaného územia. Ubytovacia kapacita navrhovaného Penziónu Husky je 28 miest. Prahovú hodnotu dosahuje iba v spojení s už existujúcimi ubytovacími objektami v areály, ktorá činí 38 miest (spolu 66 miest).

Ďalším hodnoteným parametrom je infraštruktúra (tabuľka č.9, položka č.14, písmeno i) – garáže alebo komplet garážových budov. Prahová hodnota pre povinné hodnotenie je od 300 stojísk, pre zisťovacie konanie od 100 do 300 stojísk.

Navrhovaný zámer má kapacitu 71 stojísk, nedosahuje teda prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Ostatné technické ukazovatele (Elektrické vedenie, odber pitnej vody, vodovod, kanalizácia) sú hlboko pod prahové hodnoty pre zisťovacie konanie i povinné hodnotenie.

Celkové hodnotenie: povinné hodnotenie kvôli lokalizácii ubytovania v chránenom území.

Na základe získaných údajov podrobených analýze sme dospeli k názoru, že predmetný zámer Areál Biela Farma – stavebné úpravy, pozostávajúci z dvoch objektov SO 01 Penzión Husky, SO 02 Garáže, nepredstavuje významné ohrozenie životného prostredia. Negatívny vplyv výstavby (vyrušovanie stavovcov, hlučnosť, znečistenie ovzdušia) má jednorazový a krátkodobý charakter pričom nepredpokladáme výrazný vplyv chránené územia a prvky regionálneho a nadregionálneho ÚSES. Vplyv na chránené druhy rastlín, živočíchov a ich stanovištia, resp. spoločenstvá sa nepredpokladá. Vplyv počas prevádzky bude ešte znížený, až zanedbateľný. Predmetný zámer neovplyvňuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody, surovín, ani inžinierskych sietí.

Realizácia zámeru prispieva k hospodárskemu a rekreačnému rozvoju regiónu. Po zvážení všetkých vplyvov navrhovanej činnosti predpokladáme, že celkove prevažujú pozitíva. Realizácia predmetného zámeru je pre dotknuté územie environmentálne únosná. Na základe vyššie uvedeného je reálny predpoklad, že prípadným vypracovaním správy o hodnotení činnosti v zmysle zákona 24/2006 Z. z. by sa dospelo k rovnakým alebo podobným záverom. Doporučuje sa preto, aby sa táto činnosť ďalej podľa zákona 24/2006 Z.z. nehodnotila a pripravovali sa podklady pre územné a stavebné konanie.

5 Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Pri porovnaní navrhovaného variantu s tzv. nulovým, ktorý zohľadňuje skutkový stav bez realizácie výstavby navrhovaného zámeru je evidentné, že zachovanie existujúceho stavu areálu Bielej Farmy nevyvolá dodatočné negatívne vplyvy, ale zároveň nevyvolá ani dodatočné zvýšenie pozitívneho vplyvu najmä na rozvoj cestovného ruchu v oblasti a na nadväzujúcich socioekonomických prínosov. Keď zoberieme do úvahy, že realizácia navrhovaného zámeru má minimálny vplyv na predmet ochrany a prírody a minimálny vplyv na najcennejšie lokality z hľadiska ochrany a prírody v širšom okolí lokality, domnievame sa, že pozitívny prínos realizácie navrhovaného zámeru prevažuje možné negatívne vplyvy.

5.1 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

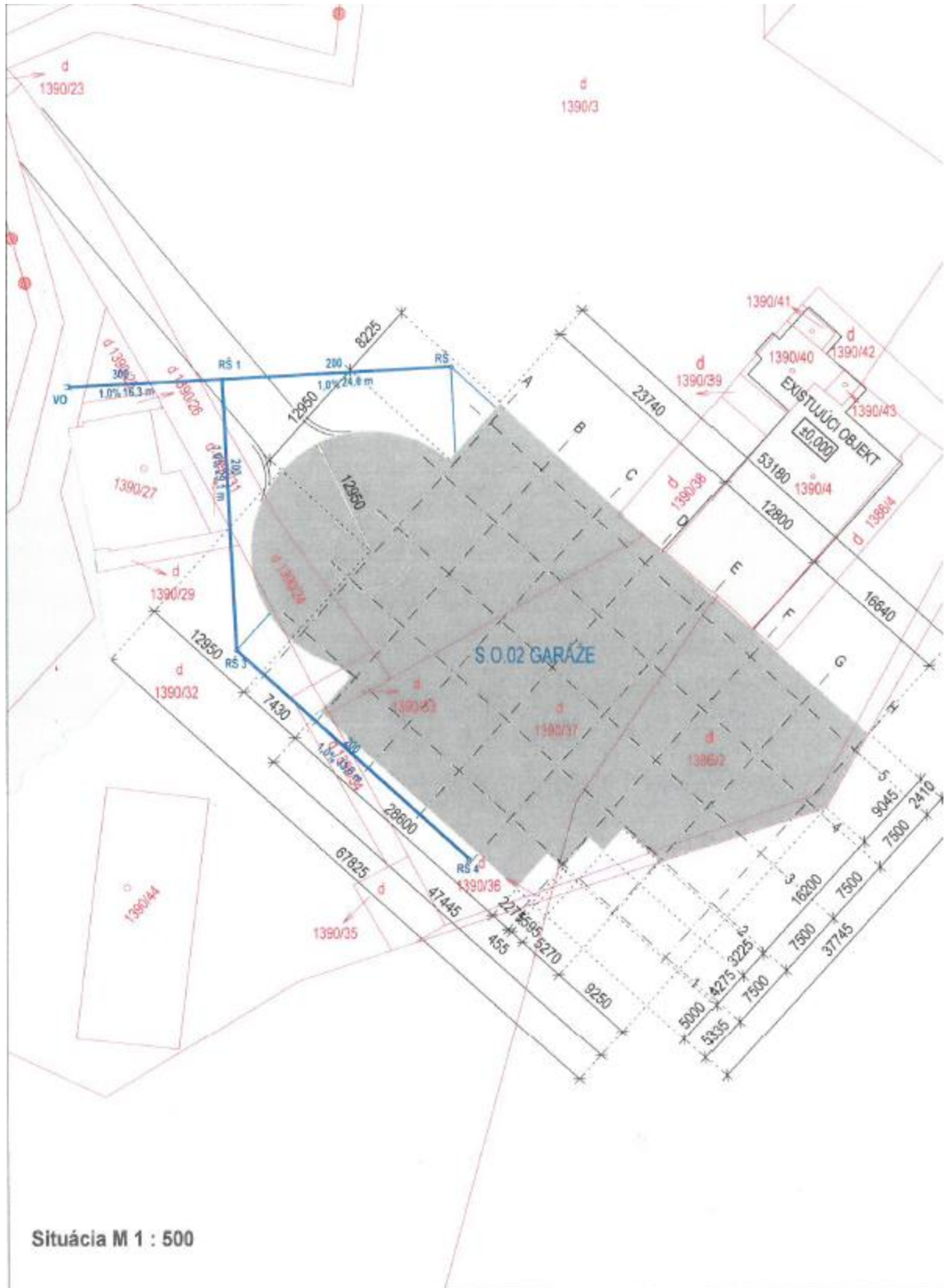
Z hľadiska porovnania nulového variantu a variantného riešenia zámeru, nám vychádza, že aj napriek možným vzniknutým negatívnym vplyvom (hoci minimálnym) prinesie väčší pozitívny prínos realizácia variantného riešenia navrhovaného zámeru Areál Biela Farba – stavebné úpravy.

5.2 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

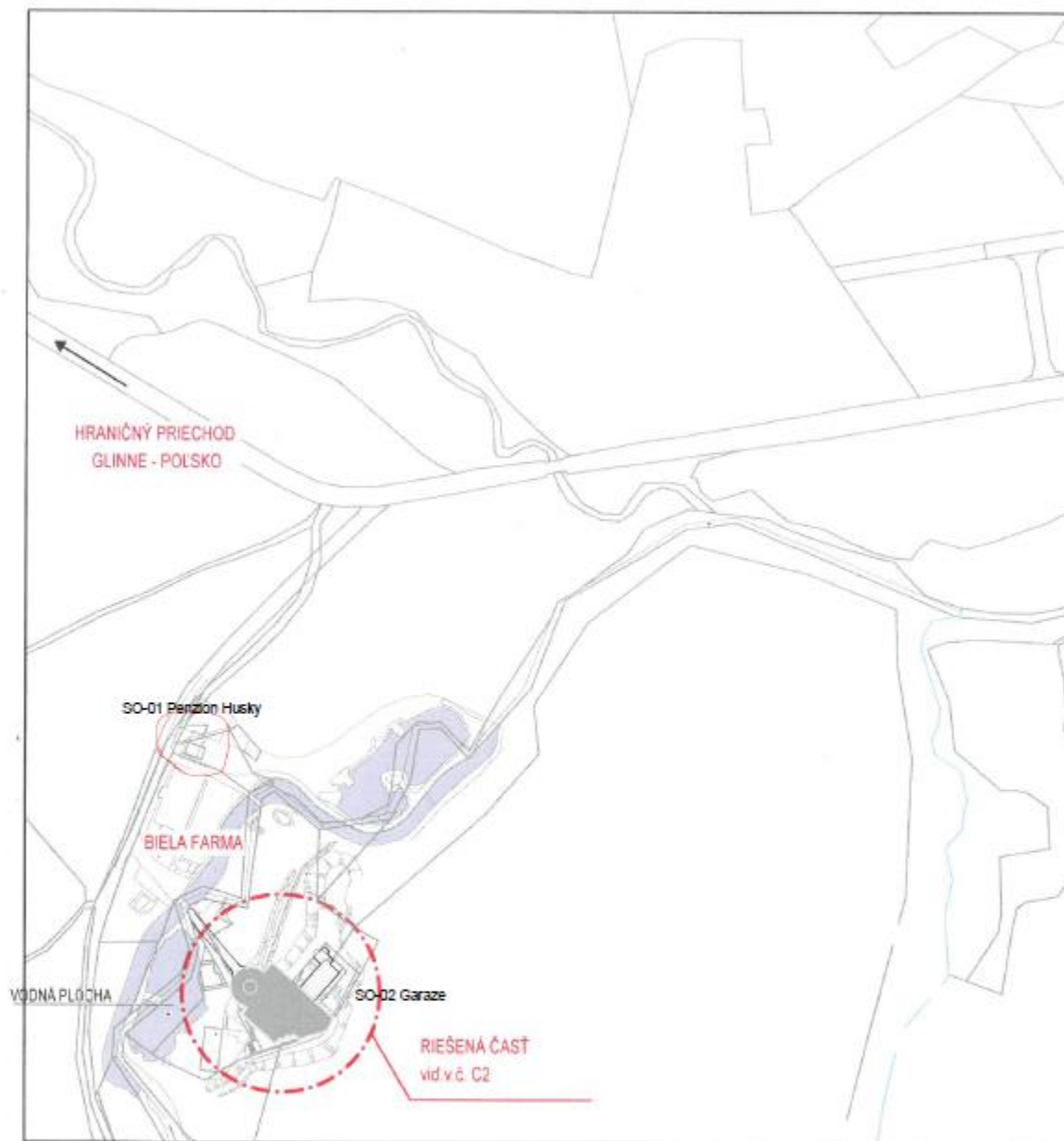
Všetky identifikované negatívne vplyvy na životné prostredie uvedené v predošlých kapitolách majú charakter malého významu, resp. ak majú vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia, tak je tento vplyv len krátkodobý a dočasný sústredený do obdobia výstavby navrhovaného zámeru, pričom realizáciou navrhovaných opatrení na ich elimináciu sú tieto vplyvy minimalizované a environmentálne únosné, vzhľadom na to, že ide o existujúci areál a rozšírenie už existujúcej činnosti. Socioekonomický prínos navrhovaného zámeru v podobe zvýšenia rekreačného potenciálu lokality, vytvorenia nových pracovných miest a tiež celkovej úpravy a zatraktívnenia danej lokality predstavuje pozitívny vplyv navrhovaného zámeru, ktorý je podľa nás väčší ako negatívny vplyv zámeru.

6 Mapová a iná obrazová dokumentácia

Situácia M 1:500

Situácia M 1:350

Okres: Námestovo
Obec: SIHELNÉ
Katastrálne územie: Siheľné

Situácia - sirsie vzťahy M 1 : 3500

7 Doplnujúce informácie k zámeru

7.1 Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

A. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer

- Areál Biela Farma stavebné úpravy, SO-02 Garáže, Projekt stavby pre stavebné povolenie. AKM-architektonická kancelária- autorizovaný architekt-Ing.arch Igor Maťaťa, 9/2015
- Areál Biela Farma stavebné úpravy, SO-01 Penzión Husky, Projekt pre stavebné povolenie, Ing.Elemer Lonský, Ing.arch. Milan Labudiak, 9/2015

B. Zoznam hlavných použitých materiálov

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky. Urbion Bratislava, 1992
- Environmentálny akčný program okresu Námestovo. Námestovo, 1997.
- Koncepcia územnej ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava, 1998
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad Bratislava, 2001
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečistení v Slovenskej
- Územný plán obce Sihelné. 1994
- Územný plán obce Oravská Polhora. 2007
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Vyhláška MŽP SR č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Horná Orava
- Vyhláška MŽP SR č. 420/2003 Z. z., ktorou sa ustanovuje územie Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava a jej zóny
- Zákon č. 24/2005 Z. z. o posudzovaní vplyvov životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

C. Zoznam použitej literatúry

- Bella, P., Holúbek, P., 1999: Zoznam jaskýň na Slovensku (stav k 31. 12. 1998). Ekopress Bratislava, 268 str.
- Futák, J., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska. Flóra Slovenska IV/I. Veda Bratislava: 418 – 420
- Huba, P. 1989: Oravská Polhora. Vydavateľstvo Šport, Bratislava, 140 str.
- Huba, P. 1998: Sihelné. Vydavateľstvo Peter Huba, Dolný Kubín, 132 str.
- Karaska, D., 1986: Príspevok k poznaniu suchozemských stavovcov československej časti masívu Babej hory. Diplomová práca. Prír.FUK Bratislava, 133 str.
- Kolektív, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. MŽP SR Bratislava, Esprit s. r. o. Banská Štiavnica.
- Michalko, J. a kol., 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská socialistická republika. Veda Bratislava, 168 str.

7.2 Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Pred vypracovaním zámeru neboli vyžiadané žiadne stanoviska k navrhovanej činnosti

7.3 Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Navrhovateľ realizoval jednania s dotknutými účastníkmi a zabezpečoval projektovú prípravu navrhovanej činnosti.

8 Miesto a dátum vypracovania zámeru

Oravská Polhora, 3.2.2016

9 Potvrdenie správnosti údajov

9.1 Spracovatelia zámeru

Ing. Ján Murín, Oravská Polhora 226, 029 47

9.2 Potvrdenie správnosti údajov

Podpis spracovateľa zámeru:

Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa:

V Oravskej Polhore, dňa 3.februára 2016